

УКРАЇНСЬКІ
ПРОФЕСІОНАЛІСТИ
В АМЕРИЦІ І В КАНАДІ
1935

Printed in Canada

УКРАЇНСЬКІ
ПРОФЕСІОНАЛІСТИ
В АМЕРИЦІ І В КАНАДІ

1935

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

З друкарні Просвітнього Видавництва
“ПРОМІНЬ”
623 Селкірк Евеню Вінніпег, Ман., Канада.

Printed in Canada

Капітан І. Г. Барабаш
Пред. Ініціативного Комітету

Др. Г. Г. Скегар
Секр. Ініціативного Комітету

ВСТУПНЕ СЛОВО

Перед читачами перша поважніша публікація “Українського Професіонального Товариства”, цебто збірка всіх промов, виголошених на обох дотеперішніх конгресах українських професіоналістів, що відбулися в рр. 1933 і 1934 в місті Шикаго. В згаданих промовах міститься без сумніву стільки цікавих думок і сугестій і взагалі стільки духової наживи, що появу отцеї книжки напевно привітають з удоволенням усі наші думаючі громадяне.

Коли вперше видвигнуто плян засновання “Українського Професіонального Товариства”, багато осіб віднеслося до нього доволі скептично. Як можна, мовляли вони, гуртувати людей не лише різної державної приналежності, різних релігійних і політичних таборів, але навіть різних орієнтацій відносно Старого Краю?

Досвід останніх трьох літ показав на щастя, що гадка була здорова, що існує духовна солідарність української образованої класи без огляду на індивідуальні різниці й що та класа є свідомо своїх обов'язків супроти Українського Народу.

Пускаючи в світ отцю ластівку організації Українських Професіоналістів Канади і Америки я хочу ще коротенько переповісти історію засновання “Українського Професіонального Товариства”. Ранню весною 1933. року я запросив до свого офісу невеличке число Українців, які практикують різні фахи в Шікаго, та представив їм свій плян засновання професіонального товариства. Всі присутні одобрили мій плян і тепер порішено скликати другі збори та ще раз представити цілий плян, а як зібрані це одобрять, тоді вибрати “Ініціативний Комітет”. На другі збори було запрошено 17 осіб, але прийшли лише слідуєчі: Др. Смук, Др. Кочій, Др. Гайович, Др. Канчір, Капітан Барабаш, адвокат Смук, адвокат Нагірняк і Дмитро Чорний В. А. Тут ще раз представив я цілий плян а присутні це одобрили та вибрали “Ініціативний Комітет” із двох осіб, себто пана капітана Барабаша на предсідателя а мене на секретара. Поцім я розписав листи до визначнійших Українців та запросив їх із промовама на перший Конгрес, який відбувся в Шікаго 18 і 19 серпня 1933 року. Рівнож вислав відозву до всіх наших газет і вони також віднеслися прихильно до цієї справи.

Ось такі були початки “Українського Професіонального Товариства”. Зновже книжка ця мала іншу історію. На Другому Конгресі в році 1934, рішено, щоби видати книжкою всі промови із обох попередних конгресів, але що на цю ціль не було в нашій касі ані одного centa тому лишено головному зарядови придумати плян як і де дістати грошей. Тому голова, секретар і касієр рішили таке: щоби розписати листи до всіх головних урядників та просити щоби кожний від себе дав 10 дол. на книжку. Перший із тих що відповів на такий лист був Др. Іван Яців із Віндзор, а в листі були гроші. Це піддало нам духа. Ми почекали оден

місяць без дальших наслідків. Розписано ще раз листи, а відтак ще раз. Поволи почали приходити менші і більші датки. По цей час, коли це пишу, грошеві датки прийшли від слідуєчих осіб: по 10 дол. дали Проф. і рановський із Ст. Павл; Др. Іван Яців із Віндзор, Онтаріо; Адвокат С. Шумейко із Джерсий Ситі; Адвокат Маліцкый із Клівеленд; Адвокат Нагірняк із Шікаго; Капітан Барабаш із Шікаго; по 5 дол. о. Др. Ковальський із Шікаго, а меншими датками причинилися Адвокат Шуль із Шікаго; Др. Міхаленко із Шікаго; Г. Фісаник М. А. із Нью Йорку; Др. Шквір із Микаду, Па., Проф. І. Королишин із Детройт; Адвокат І. Тарнавський із Клівеленд; Інж. Петрівський із Клівеленд; Др. Міхаленко із Клівеленд.

Завдяки повишим добродіям, і грошам, які я дав від себе, появилася отся книжка, що будучи коротким переглядом сил і начерком дотеперішньої діяльності, повинна для кожного свідомого українського професіоналіста й взагалі інтелігента стати заохотою до дальшої праці в наміченому напрямі.

Др. Г. Г. Скегар

ГОЛОВНИЙ УРЯД "УКР. ПРОФ. ТОВАРИСТВА"

Адв. О. Е. Малицький
Пред. 1933 до 1935 р.

Др. Г. Г. Скегар
Секр. 1933 до 1935 р.

Др. Іван Яшів
Заст. Пред. 1933-4 р.

Проф. А. А. Грановський
Заст. Пред. 1933-4 р.

Адв. Р. Нагірняк
Касієр 1934-5 р.

Адв. С. Шумейко
Касієр 1933-4 р.

Головний уряд на 1933-4 рік

Адв. О. Е. Малицький, пред.
Др. Г. Г. Скегар, секр.
Др. Іван Яців, заст. пред.
Проф. А. А. Грановський, заст. пред.
Адв. С. Шумейко, касієр

Головний уряд на 1934-5 рік

Адв. О. Е. Малицький, пред.
Др. Г. Г. Скегар, секр.
Інж. О. Гладкий, заст. пред.
Панна М. Онуфреїв, заст. пред.
Адв. Р. Нагірняк, касієр.

СТАТУТ “УКРАЇНСЬКОГО ПРОФЕСІОНАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА”.

—●—

1. Назва: Товариство носить назву по українськи “Українське Професіональне Товариство”, а по англійськи “Ukrainian Professional Association.”

2. Відзнака Товариства: Голова американського орла на тлі українського тризуба з красками синя в горі жовта в долині.

3. Осідок Товариства: є ця місцевість, де живуть вибрані зборами голова і писар. Коли оба вони не є з одної місцевости, тоді осідком є там де мешкає писар.

4. Ціль Товариства.

а) Заохотити нашу молодь, щоби посвятилася науці і досягла найвисших степенів наукового образования.

б) Студії українського і американського письменства, переводи з одної мови на другу.

в) Студії жерельні і загальні із свого звання.

г) Заохота до оснóвування українських бібліотек.

Середники:

а) Писання статей до часописей англійських і українських.

б) Писання праць в англійській або українській мові.

в) Особиста участь в умовій праці громадянства.

5. Члени: **Членом** сеге Товариства може бути кождий Українець, котрий посідає науковий степен з колегії або університету як: B.A., B.S., Ph.G., LL.B., B.M., D.D.S., M.D. і інші степені, які є признані науковими інституціями. **Членами учасниками** можуть бути ті Українці, які займаються письменничими працями до часописей чи журналів, або є учителями публичних шкіл. **Почетних членів** іменується за визначну працю на річних загальних зборах. Члени і учасники мають такі самі обовязки, а ріжняться лише тим, що учасники не можуть бути вибрані до старшини товариства.

6. Вкладка: Висоту вкладки ухвалюють що року загальні збори

7. Загальні збори: Найвисшою владою товариства є загальні збори. Право голосування мають члени, учасники і почесні члени. Правосильну повноту зборів творить число 12 присутніх. збори оголошується в українських часописах чотири тижні наперед, або повідомляється кожного члена листовно. Загальні збори виконують слідуюче діло: 1) вислухують звіт старшини, 2) вислухують звіт провірного виділу, 3) оцінюють звіти і дають одобрення, 4) вибирають нову старшину і 5) дають вказівки до дальшої праці.

8. Старшина: Загальні збори вибирають на один рік старшину з пяти членів: голова, 2 містоголові, писар, і скарбник. Старшина відбуває засідання найменше один раз на три місяці. Старшина має виконати роботу, визначену статутом, опираючися на вказівках загальних зборів. Старшина має право покликати до роботи окремі комісії.

9. Провірний виділ: Загальні збори вибирають провірний виділ з трьох членів на один рік, який перед загальними зборами провірює касові книги, звіти із засідань старшини, бібліотеку, і ціле майно товариства та подає свої помічення про цілий стан майна і методи роботи загальним зборам до оцінки.

10. Рішення спорів: Спори, які повстали в нутрі Товариства приходять під осуд “мирового суду”. Спорні сторони вибирають собі по однім судії з поміж членів товариства. Оба судії вибирають “провідного судію” і спір приходить до рішення через цих трьох повновласників. Від рішення нема відклику.

11. Розв'язання Товариства: Товариство розв'язується, коли три четвертині членів згодиться на розв'язання. Майно переходить на власність “Наукового Товариства імени Шевченка” у Львові. Це діється також в цім разі, наколиб товариство розв'язалося з інших якихось причин.

**ПРОМОВИ З 1-ГО КОНГРЕСУ:
(Серпня 18 і 19-го, 1933.)**

**ОБОВ'ЯЗКИ УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕЛІГЕНТІВ В
АМЕРИЦІ Й КАНАДІ.
(Реферат на Зїзд Українських Професіоналістів у
Шікаго).**

Промова Проф. Івана Боберського, 1933 року.

В кождім домі мусить бути світло, вулиці міста потребують освітлення, щоби люди почувалися безпечно й свобідно.

Громадянство потребує пояснень про загальні громадянські справи, але також про свої домашні питання. Тяжко ходити потемки.

В нашім часі поділу праці обов'язок пояснювання, поучування, а через це також провадження припав тим людям, які мали змогу відбувати студії в школах, це є інтелігентам.

Рільник, робітник, слуга не має часу й не має нагоди запізнатися з поступом. Висліди нового поступу треба подати громадянству в приступній формі, а це власне мають сповнити ті люди, які перебули університетську освіту. Купець, банковець, підприємець, ремісник не мають часу, щоби стежити за поступом думки і вони потребують довідатися від когось про нові думки, про нові помисли, про події на широкому просторі своєї держави й інших держав та інших народів.

Обов'язок метати проміні, подавати вісти, пояснити засади поведіння, вказувати на добрі й злі сторони якоїсь події, улекшувати рішення в неясних питаннях громадського і приватного життя — цей обов'язок полуміни, яка освітлює дорогу в темноті ночі, припадає інтелігенції кожного народу. Тому запалить світло по темних дорогах життя!

Пригляньмося обов'язкам інтелігентів, які належать до українського громадянства в Америці й Канаді. Оба ці простори подібні до себе, бо Українці переселилися туди з Європи і мають приноровитися до цілком нових і відмінних обставин.

Обов'язки українських інтелігентів є такі:

1. Обзнакомлювати громадян з відносинами в Америці чи в Канаді і висказувати погляд на буденне життя та його потреби.

2. Пояснювати будову американської чи канадської держави і способи, як держава кермує своїми внутрішніми справами, як уладжує свої зовнішні відносини та які обовязки припадають на мешканців цієї держави.

3. Запізнатися з духовим життям Америки, чи Канади, себто, пізнати провідні думки, якими займається письменство, наукове й красне, в книжках і часописах, щоби подати це українському громадянству до відома.

4. Обзнакомлювати постійно з життям і з подіями на українських землях в Європі під усіма чотирма заборами, слідити часописи, розчитуватися в науковім і краснім письменстві, а від часу до часу відвідувати українські землі, щоби особисто запізнатися з людьми, навязувати зносини і провірювати події. На підставі постійного обзнакомлювання з життям українських земель подавати відповідні вказівки Українцям в Америці і Канаді.

Отсе були би чотири обовязки українських інтелігентів на еміграції. Нераз здається декому, що знає обстановину, бо серед них жиє, але так воно не є. Щоби оцінити положення й рішити опісля напрям думок і праці, треба основно запізнатись із станом річей. Щойно тоді, коли бачиться ясно події і провіриться їх причини можна давати ради, як дальше поступати.

Українці на еміграції стоять усе перед двома питаннями:

1. Що мають зробити для себе і для інших у новім краю?

2. Що мають зробити для себе і для інших на українських землях в Європі?

На ці два питання шукає Українець відповіді. Інтелігенція має обовязок помогти, щоби кожний лекше знайшов ясну відповідь.

Міг би хтось сказати, що обовязки для України не потрібні та що треба їх відкинути. Це може сказати лише той, хто не розглянувся у міжнародніх відносинах теперішнього часу, котрий вказує на це, що існує

ють газально людські справи, які вяжуть усі народи в одно, так, що кожному народови повинно залежати на добрім положенню іншого народу. Людскість творить цілість. Тим більше мусить Українцям залежати на добрім положенню інших Українців. Ірляндія вже виборола собі ті свободи, які хотіла посідати, має упорядковані відносини, зорганізувала своє приватне й публичне життя. Та все таки Ірляндці постійно дальше цікавляться своїм краєм з Америки. Не занедбують своєї вітчизни, хоч могли би її в Америці зігнорувати. Обовязки Українців в Америці й Канаді до України в Європі є далеко більші ніж обовязок Ірляндців в Америці до Ірляндії в Європі. Тому, що українські землі є під заборами, то обовязки Українців в Америці поза вязницями заборів є такі, як обовязки людей, що є на волі, щоби вирвати з полону, з неволі, з вязниці, своїх товаришів, свояків, ближніх, і свою власну землю.

Коли придивитися ближче українським переселенцям, то можна доглянути, що вони мають охоту і хист до поступу, розвивають свою амбіцію, бажають поступати, дорівнувати іншим народам і відзначитися між ними.

А чого їм бракує? — Проводу. Відчувається бажання добрих провідників.

Задачею інтелігенції є постаратися про добрий провід, щоб українські переселенці зробили поступ і як Американці, чи Канадійці, і як Українці. Це домагання треба поставити до світських і до духовних інтелігентів.

Коли провід добрий, то організація з малим числом членів осягає успіхи. Коли провід злий, то і велике число членів нічого не осягне. Мала фарма, добре ведена, дає дохід; велика фарма, зле ведена, дає недобори. Постійно бачимо в життю, що добре ведене підприємство росте; зле ведене підприємство слабне і ледви животіє. Провід рішає про успіх.

Належало би спрямувати нашу увагу на спосіб провладу, на методу поступовання в проводі, щоб осягнути ліпші успіхи.

Поставмо собі питання: що далосяб змінити в прово-

ді українських мас в Америці і Канаді на ліпше. Це питання треба ставити, бо тоді відкриємо причини, чому ми не досягаємо тих успіхів, які сподівалися досягнути.

Чи не далосяб злагіднити за велике упередження одної групи до другої? Чи за велика заїлість противників нам потрібна?

Чи не далосяб досягнути, хочби по довших роках прямування, спільний репрезентаційний збір для Українців в Америці, для Українців у Канаді для рішення спільних справ у новім краю і в Європі?

Чи не даласяб витворити централя українського письменства, яка гляділаб на українську еміграцію в Америці, чи в Канаді, не з партійного боку якоїсь групи, але як на цілість, як на громаду, в котрій філюють різні думки, які повинні доповнювати себе й лучитися в одну велику, сильну думку?

Ці три питання поки що вистарчать.

Годі дати на них відповідь зараз. Але коли її шукаємо, то знайдемо. Ми її ще не шукали пляново і сестематично.

Думка, щоб удержатися в економічній рівновазі, забирає майже весь час. Це покищо найважнійша думка, бо чоловік без сильної економічної підстави тратить силу й повагу в інших людей. Хто економічно не організував себе, не може інших організувати. Нехай зачинає від себе, а шойно потім може забрати голос в організації інших. Однак попри економічну журбу нашого життя ми не повинні тратити з очей умовини, від котрої залежить становище інтелігентів у кождім народі.

Треба дати почин до суспільного думання над способом праці інтелігенції серед українського громадянства в Америці й Канаді. Щоби дійти до якихось вислідів, потрібне є товариство, яке лучить наукові інтелігентні сили до праці. Потрібне наукове товариство українців в Америці й Канаді, яке буде постійно студіювати відносини і зможе забирати голос в різних справах українського громадянства на еміграції.

Таке товариство повинно захотити інтелігентів до-

писувати до українських і до англійських часописів. Під цю хвилю можна почислити на пальцях тих інтелігентів; що завдають собі труда написати від часу до часу допис до українського часопису. До англійських часописів ще менше, хоч англійську мову знають.

Таке товариство могло би знайти умовини умової співпраці з науковими кругами Америки й Канади. Таке товариство спонукалоб інтелігентні сили до відчитів в українських і англійських товариствах.

Дописи й відчити мали би відноситися до загальних питань, або до справ з фаху дописувача. Лікар, інженір, адвокат, духовний, агроном можуть знайти богато питань, які належалоб обговорювати.

Щоби доказати які питання є цікаві, то наведу тут кілька:

(А) Американські справи для українських переселенців:

1. Як мешкати;
2. Як одягатися;
3. Як заховуватися;
4. Як учитися англійської мови;
5. Яку англійську бібліотеку держати в себе;
6. Як щадити;
7. Фарма чи місто;
8. Як старатися про горожанство;
9. Як виховувати молодь;
10. Як сповнювати свої горожанські обовязки;
11. Що це є селфреспект?
12. Чи знаєте головні закони держави?

(Б) Українські справи для українських переселенців:

1. Коли думати по американськи а коли по українськи;
2. Як удержувати звязок з Україною;
3. Що треба знати з української минувшини;
4. Як треба дивитись на Українську Рідну Школу;
5. На які українські цілі треба давати датки і як їх посилати;
6. Як провадити українське товариство;

7. Як треба читати наші часописи;

8. Яку бібліотеку повинен мати кождий український дім;

9. Як маєтсья редагувати український часопис в Америці чи Канаді, щоби він виховував читачів до поступу;

10. Як має виглядати календар для українських переселенців в Америці;

11. В котрих справах повинні Українці лучити свої сили, а в котрих справах можуть свої сили ділити.

12. Коли треба зазначувати українське походження.

Через постійне помічування можуть інтелігенти доглянути хиби в українськім життю, й усувати їх. Хто кермує автом, мусить глядіти на цілий механізм авта підчас їзди й усувати зараз помічені недомагання, щоби їзда пішла без перерви, гладко й скоро.

Інтелігенти мають стати авторитетом громадянства й зазначувати свій хосенний вплив на виховання молоді; на способи, як сповнювати свої службові обовязки; на ведення роботи товариства; на розвій економічного добробуту; на співділання і підприємчивість; на редагування часописів; на видання пожиточних підручників. Згадати тут можна потребу правотара, підручника про закони в державі. Цю книжку мають написати правники. Потрібно є гарно уложений господарський порадник. Це робота для агрономів. Відчуваєтсья брак підручника про здоровля. Це повинні написати лікарі. Потрібний є добрий календар, котрий не обмежуєтсья до розголосу якоїсь одної групи, але обнимає українських переселенців як Українців в новім краю. Це робота вчителів. Конче потрібний є підручник про банки, гроші, заробок, ошадність і обезпечення. Це повинні написати банковці і склепарі.

Інтелігенти постараютьсья, щоби англійці в Америці могли пізнати в перекладах твори українського письменства. Англійські твори треба би подати в українських перекладах для наших видавництв.

Нема сумніву, що інтелігент повинен подбати про свою економічну незалежність, бо тоді він може чис-

лити на повагу й на вплив. Чоловік в Америці, який є постійно в грошевих клопотах, не може числити на те, щоб інші йшли за ним. Провідник має показати, що він є сильний розумом, чеснотою, енергією і майном. Потрібні є маєтково незалежні, розумні, чесні й статочні провідники.

Провідник не сміє інших ображати тому, що він є провідником. Провідник у наших часах не є вельможа, не є ватажок, не є самодержець. Це приязний, ввічливий, підприємчивий наш приятель, якого цінимо й любимо за його такт. Бо такт притягає людей, а нетакт відтручує. Провідник працює, але рівночасно заставляє інших до праці й тому успіх не є ділом самого провідника, але спільним ділом всіх учасників. Провідник, котрий усякий успіх приписує собі самому, не розуміє людської душі. Він зражує собі людей. Провідник має так провадити справу, щоб усі охотно йшли за ним.

Розуміється, що провідник мусить бути чесний і цю чесність має доказати на кождім кроці. Він повинен тішитися повним довірям усіх тих, з котрими стрічається і з котрими працює. Інтелігенти повинні на кождім кроці дбати про довіря громадянства. Тут нема ніякого виїмку. У провідника є конечна чесність у роботі, в слові і в грошах.

Наша інтелігенція має великі задачі перед собою. Під її проводом повинно би громадянство обмежити суперечки до найконечнішої, головної виміни думок у неясних справах. Громадянство має змагати до економічної співпраці, до самоосвіти, до горожанської поваги, до значіння в державі.

Коли українські переселенці були в Європі, то нарікали на гнет наїздників, на ворожі уряди та несправедливі закони. Але в Америці нема таких жандармів, які арештують нас за пісню або за шапку. Тут нема самовільних старостів, які наказують віча й відчити. Тут нема україножерних інспекторів, які наказують рідні школи. Нема комісарів, які шлють Українців на шибеницю або на розстріл. У Канаді й Америці є повна свобода.

В Америці й у Канаді можна закладати співдільні до схочу. Можна лучити гроші на ведення фабрик, копалень. Можна основувати торгівлі. Ніхто тут торгівлі, ні фабрики, ні копальні насильно не закаже. Можна будувати школи. Можна будувати й провадити свій університет. Можна основувати читальні й бібліотеки. Можна будувати театр і давати в нім відчити, концерти, представлення. Можна навіть у вишиваній сорочці приходити до університету. Можна пильністю, знанням, розумом, тактом доступити найвищих урядів у державі. За океаном можуть Українці пописуватися працею, згодою, майном, знанням. Одначе Українці в Америці поробили собі самі перепони у своїй власній роботі. Інтелігенція має стати мозком, розумом громадянства, як добір народу, і має попровадити свою роботу так, щоби не розбивати своїх власних сил. Однак інтелігенція, щоби цього доконати, мусить злучити перше свої сили, щоби провід був одноцільний і розумний.

Тржич, Югославія.

Промова В. Біберовича, Вінніпег, Канада.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІОНАЛІСТ.

(Промова відчитана на I. Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаго 18-го серпня 1933).

Говорити про українського професіоналіста і його становиско серед української суспільности в Америці річ не легка з огляду на широкість теми. Щоби не змучити слухача, треба властиво обмежитися до одної точки, себто до питання його обовязків супроти української суспільности.

Поняття “професіоналіста” в американськїм значінню слова на загал невідоме в старім краю. Подібна тема на якимсь старокраєвим зїзді звучала би радше: “Український інтелігент”. При тому в першій лінії мало би ся на думці інтелігента з вищою, себто університетською освітою, без огляду на це, чи він виконує якусь вільну професію, чи ні. З огляду на окремі тутешні умови й структуру життя, буду однак краще говорити тепер про професіоналіста в американськїм значінні слова.

Яка є позиція українського професіоналіста в Америці, себто в Злучених Державах і в Канаді? Загал українського народу в Америці не є освічений, тому, що колись найбідніші й найменше освічені покидали рідний край. В тяжкій роботі вони теж тут переважно не мали нагоди здобути кращу освіту. Тому вони привикли глядіти на українського професіоналіста як на свого природного провідника. Він має за них думати в громадських справах, він має їх організувати і показувати напрям в політичнім і культурно-освітнім, а часто навіть і в релігійнім життю.

Чи він це робить однак в такій мірі, як цього можна сподіватися? На жаль, принаймні скільки ходить про Канаду, лише в виїмкових випадках!

Фактично, коли слідимо за проявами організованого українського життя в Америці, помічаємо, що україн-

ські професіоналісти лише рідко вибиваються поміж нами на провідників. Вони вдоволяються переважно виконанням своєї професії і мають до української суспільності претенсії, щоби вона їх підтримувала по думці засади “свій до свого”, й завше одержують цю підтримку. Одночасно вони одначе нераз не розуміють, чи не хочуть розуміти, свого власного обов'язку супроти народніх мас, **обов'язку проводу** в народній праці в найширшім розумінню цього слова.

У дійсности такий обов'язок спочиває на плечах нашої інтелігенції, згуртованої в рядах професіоналістів, і вони цього обов'язку не мають права спекуватися. Річ ясна, що ніхто не вимагає від наших професіоналістів, щоби вони занедбували своє знання й цілком присвятилися народній роботі, бо на цьому потерпів би весь загал. Однак не підлягає сумнівови, що український професіоналіст займає серед нашої суспільности в Америці виїмкове становище з огляду на брак інших інтелігентських сил. Він є природним репрезентантом українського народу й природним його провідником. Апелюючи до української суспільности, щоби вона його підтримала, він забуває нераз, що добрих лікарів, адвокатів, дентистів і аптикарів є багато й коли наша суспільність піддержує своїх, **українців**, то не лише тому, що вони наші земляки, але перш усього **сподіваючися від них народньої роботи**. Одним словом, коли взаємини поміж українським загалом і українськими професіоналістами мають оставатись нормальні, вони повинні опиратися на старій, **здоровій римській засаді “до ут дес”** (даю щоби ти мені дав).

Найширше й найвдячніше поле діяльности для українського професіоналіста, це культурно-освітня робота. Тут він має знамениту ногу навязати дуже тісні зв'язки з народніми масами, не наражуючися нікому. Є однак і інші царини людської діяльности, на які український професіоналіст повинен звертати більше уваги, як досі. Ми народ не державний і нам повинно на тому залежати, щоби інші народи, зокрема Англо-саксонці, мали як найкраще про нас поняття. З цього впливає для українського професіоналіста **обов'язок**

щоденної, невсипучої інформаційної праці. Для цього є потрібне, щоби наші професіоналісти навязували тісніші особисті звязки з домінуючими расами й здобувати їхню дружбу й довіря. На жаль, досі з малими виїмками наші професіоналісти робили це доволі рідко. Інші народности, особливо Поляки, але й Москалі побивають нас покощо на цьому полі, хотяй останніми часами є замітна в нас зміна на краще.

У звязку з цим треба теж згадати про потребу тісного контакту наших професіоналістів з англійською пресою, бо ніщо не виробляє так сьогодні публичної опінії як велика щоденна преса. Найменший лист до редактора має часто велике значіння!

Дуже занедбанним являється у нас також **поле партійної політики**. Видатні українські професіоналісти, що відчувають в собі політичну жилку, повинні без сумніву вступати до великих політичних партій, бути републиканцями, чи демократами, лібералами чи консерватами й бути ними твердо, не змінючи своїх поглядів при кождих виборах. Так роблять професіоналісти інших народностей і таким робом вони здобувають собі в державі репутацію зрілих громадян а одночасно політичні впливи й багато матеріяльних і моральних користей, звязаних з політичним життям.

У нас, і тут я знову маю на думці перш усього Канаду, професіоналісти на загал стоять здалека від політичного життя, кажучи, що участь у політиці відстрашувалаби від них “костумерів”. Практика показує навпаки, що саме професіоналісти, відомі в політичнім життю, мають найбільше значіння й поваги в суспільности. Не треба теж забувати, що лише шляхом політичних звязків можна помагати при нагоді українському народові на міжнародньому полі.

Істнує ще одно вдячне поле діяльности для українських професіоналістів, а це поле внутрішних взаємин поміж ріжними українськими групами й організаціями. Ці взаємини досі, завдяки нашому полудневому темпераментови не були все найкращі. Ми привикли відноситися до всіх, що на 100% не годяться з нами, як до ворогів, з якими треба безпощадно боротися. Поза-

тим ми маємо вроджений партикуляризм, **загуменковість**, себто наклін замикатися в вузьких кругах одностумців. Важним завданням наших професіоналістів є побороти цю нашу загуменковість і довести до об'єднання всіх наших творчих сил для спільної праці в інтересі цілої нації.

Усякий поступ на світі все робили, роблять і будуть робити лише інтелігентні, освічені люде. Маса завше була й мабуть довго ще буде лише предметом історії. Особливо для українського інтелігента професіоналіста отвирається тут дуже широке й дуже занедбане поле праці. Нехай отсі мої скромні завваги, ціллю яких було не образити кого небудь, але представити предмето деякі факти й явища під критичну розвагу, причиняться бодай в деякій мірі до поліпшення взаємин й тіснішої співпраці поміж українською суспільністю й українськими професіоналістами для добра цілого загалу.

Я щиро жалую, що з причин від мене незалежних не міг явитися особисто на цьому зїзді, щоби обширніше устно обговорити начеркнені тут мною питання. Я вірю однак, що слухачі приймуть отсі мої мірковання в тім самім дусі прихильної застанови, як вони були мною кинені на папір. Я бажаю зїздowi українських професіоналістів як найкращого успіху. Нехай він стане завязком **постійних таких зїздів і зародком якоїсь постійної організації інтелігентних українських сил в Америці**. Нехай же професіональна українська суспільна кляса та її солідарність, нехай же вся свідома українська суспільність в Америці, нехай же весь український народ!

Промова Адв. Т. Гуменюка, Торонто, Канада.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІОНАЛІСТ ПОМІЖ СВОЇМИ

(Відчит, виголошений на Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаго, дня 18-го серпня 1933).

Шановні зарядчики Зїзду припоручили мені виголошення відчиту на тему: “Український Професіоналіст поміж своїми” з тим, що маю, між іншим, говорити про обовязки супроти публики.

Слово “професіоналіст”, прийняте між Українцями тільки на північно-американськїм континенті, походять очевидно від слова “професія”, що означає звання, фах, стан або ремесло. Словар чужих слів в українськїй мові (Смальстоцького) виданий ще перед війною подає слово “професіоніст”, а в Європі загально прийняте слово “інтелігент”. Українська Академія Наук в Київї або такі фахівці на полі фільольогії як проф. Іван Огієнко, повинні в сїй справі забрати слово та піддати, котрий термін найвідповідніший.

Поминувши українськїй бік справи й українську суспільність, кожда професія має свою етику, приписи й вимоги, яких даний чоловік на становищі не може легковажити, коли хоче мати успіх. Ще Плятон, около 400 років перед Христом, писав, що одна з вимог справедливості серед суспільства (в ідеальній республіці) є поділ праці. З того очевидно й пішла в нас приповідка, що швець знає своє шевство, кравець кравецтво, і так далі.

Добрий лікар повинен і мусить дбати про своє добре імя серед лікарів, пацієнтів та взагалі громадян. Це значить, не тільки скіньчити школу й отримати диплому, але підпорядкуватися й повинуватися правилам і вимогам лікарського товариства й цілого громадянства. А щоби знати, де ті вимоги кінчаться, а де починаються, даний лікар не має коли дармувати; він мусить читати перше всього лікарську літературу, слїдити за винаходами й улїпшенням в медицині, бути в

постійним контакті з членами своєї громади, читати їх літературу та йти в парі з життям. Не всі може, що покінчили або кінчать школи й вибилися або вибиваються на свої становища, здають собі з того справу, але вже силою їх становища стають вони на переді суспільности й немов закликають: “Ми більше від вас вчилися й більше повинні знати та кращий примір в життю дати”.

Сказано про лікарів відноситься зарівно й до дентистів, учителів, духовних, інженірів, професорів адвокатів та людей інших професій. Попри вимоги етики що до знання свого ремесла, точности й ретельности є ще справа величезної в наших часах конкуренції й боротьби за існування. Хто потрафить задоволити людські вимоги точно й совісно, той виграє; хто партачить — той програє, а то й з голоду гине.

Силою обставин українські професіоналісти на американському континенті мають під цю пору може ширші можливости що до зарібку на життя від професійних людей інших народностей. Пропорціональне відношення Українців професіоналістів до своїх в порівнанню з Жидами, Англійцями, Американцями, Французами далеко по заді й одну бодай маємо потіху, а то, що наші професії не переповнені, як в інших і не зараз ще будуть переповнені. Інтерес, як самих наших людей на становищах, так і цілого українського громадянства, і то, як в Канаді так і в Злучених Державах, вимагав би, щоби наші молоді професіоналісти осідалися відтепер в стратегічних місцях, маючи на увазі можливість роблення життя й дорібку та користь для української громади чи колонії.

Але ширші можливости для українських професіоналістів потягають за собою й спеціальні вимоги, від яких нераз тяжко відхреститися. Кождий нарід має своїх провідників, а провід природно спадає на тих, котрі більше і розуміють. Як що хтось є в такому положенню, що від нього можна природно сподіватися чровідництва й він має репутацію провідника, а в дійсности ним не є, то в більшости випадків це його власна вина. Англійці, Американці й інші народности мір-

кують відповідно до себе й коли бажують довідатися щось про Українців, чи українські справи, звертаються до наших людей на становищах, людей яких вони вважають за провідників, хоч в дійсности вони таки-ми може не є.

Справедливо. Один з обовязків українського суспільства на цьому континенті взагалі, а професійних людей зокрема, є інформувати інші народности про українські справи. На цьому ми всі погоджуємося. Коли ми не дбаємо, чи не можемо дати відповідних інформацій і у відповідний час, то інші зовсім природно звертаються до наших професіоналістів. Заскочені ми не раз такими питаннями: “що означає і яке походження вашого тризуба”; “скільки Українців є на світі?”; “як порівнуєте українську мову з англійською, або латинською, щодо відмінків?” або “коли і яку Українці мали державу?” Тепер же знаємо, що був один бодай філософ на світі який не крився з тим і признався, що він знає, що всього не знає. Не можна сказати, що й між нами таких нема, але їх не багато. Бо коли хтось запитує нас про справи, які не входять в обсяг нашого ділання і знання, або на які природно не можна від нас відповіді сподіватися, то ми сміло й отверто кажемо, що такої й такої то річи ми не знаємо. Але коли хтось запитує нас про справи, про які природно ми повинні знати і ми самі знаємо, що повинні знати, а не знаємо, то наша відповідь не буде така скоро й отверта. Щоби не паленіти, стараємося в богатъох випадках щось відповісти, хоч та відповідь може розходитися з правдою.

Значить, щоб український професіоналіст міг досить учинити собі самому й українській справі, мусить він за всяку ціну старатися знати поправно (попри англійську чи французьку), й українську мову, бути обзнакомлений з українською історією, географією, літературою та взагалі з українською культурою й життям.

Жити самому про себе, а ще й чоловікови на становищі, в наших часах не можливо. Знаємо людей, які пробували від своїх цілком відрубатися, чи через же-

нячку чи інакше, але можемо сміло твердити, що 90% з таких не чулися і не чуються щасливими, бо це ті, що між своїми втратили, а між чужими не дігнали; до своїх почувають себе “супіріоріті комплекс”, а до чужих “інфіріоріті комплекс”, мають дві душі й не знають, де себе подіти.

Плакання і задержання доброго характеру серед українських професіоналістів не може бути маловажною річею. Треба нам людей, щоби мали свій власний хребет. Від кожного осібняка, а від українського професіоналіста зокрема, мають люди право сподіватися, що він свої обов'язки виконує точно, й сумлінно, своїх політичних чи інших поглядів не змінює, а коли змінює, то не часто і не без доброї причини. Знаємо деяких наших людей, які були в свій час енергійними, більше очитаними й передовими та мали вплив на певну групу людей. Вели тих людей в однім напрямі, а в кінці раптово змінили фронт і вівці їх лишилися на роздорозжю. Не розуміючи причини зміни й тактики своїх провідників, розбіглися менше свідомі по різних, по більшій частині ворожих нам, таборах і тепер про своїх давних провідників не хотять і чути.

Коли виходити з założення, що українські професіоналісти на цьому континенті є тільки частиною українських професіоналістів, розкинутих по цілому світі, то обов'язки наші не кінчаться в Канаді та Злучених Державах. Повинністю нашою є передплачувати різні наукові чи фахові журнали, видавані в Європі, та користати з надбань тамошніх інтелігентів, учених і фахівців. Є багато в них доброго, що ми повинні переняти. Але, ніде правди діти, є й таке, чого ми не то що не можемо перенимати, але обов'язком нашим є старатися його викоринити. Про точність уже була бесіда. За останніх кільканацять літ мав я нагоду листуватися з поважним числом адвокатів Українців на Західній Україні під Польщею й Румунією. З великою неохотою кажу, що на десятки їх знайшлося лише кількох, що провадять кореспонденцію, як повинні, й відповідають на листи точно. Інші або цілком не відповідають або відписують аж по кількакратнім напінненню,

і то без огляду на те, чи справа менше важна, чи більше, і чи їм заплачено за відпис на лист згори, чи ні. На їх оправдання де хто піддає, що “всі наші старокраєві інтелігенти з такої школи вийшли. Коли так, то з якої школи вийшли на приклад адвокати жидівського походження, там живучі, котрим вже з правила не треба два рази в одній і тій самій справі писати. А коли така точність у їх справах приватних та канцелярійних, то якої точности можна сподіватися від наших старокраєвих інтелігентів в справах громадських або державних? Вониж є частю тої аристократії (найкращого елемента), якій може коли небудь припасти керма української держави!

Говорячи про обовязки наших професіоналістів супроти публіки, не можна не згадати й про відношення нашого загалу до них. Нерозуміння справ, а в купі з тим заздрість, упередження та недоцінювання роботи своїх людей на становищах, отсе прояви, з якими українські професіоналісти мають постійно до діла. Але, коли правда, що сліпий сліпого далеко не поведе, то на наших професіоналістів, як на більше видючих, спадає додатковий обовязок поступенно й уперто загал наш просвічувати. Ми свідомі того, що таке просвічування й освідомлювання загалу не все йде в парі з особистими вигодами, але свідомі також, що ніякому з наших професіоналістів не зашкодить створити собі (в додатку до гольфу, ловлення риби і т. п.) ще один “габи” та бодай час від часу зайти “вниз”, між простолюддя, та старатися відкрити тайну й жерело тих упереджень, заздрости та недоцінювань.

Нічого нас тут не спиняє, а інтерес самих нас і нашого народу навіть заставляє, щоби завсіди бути в курсі української політики. Не може український професіоналіст бути байдужим на те, до чого цілий український нарід тепер змагає. Йому, скорше як кому іншому, приходиться відрізняти принципи від тактики, самостійність чи соборність від способів або доріг до здобуття тих цілей, і на нього спадає обовязок не до пускати до роздроблювання та марнування українських сил там, де вони повинні бути зєднані.

Постійне читання української літератури й преси поставить українського професіоналіста частинно в курсі української політики. Але до того треба час від часу стикатися з компетентними людьми, обговорювати справи та обмінюватися думками. Ближча стичність і знакомство між самими українськими професіоналістами в Злучених Державах і Канаді являються кінцевими й тому спільне використання бодай літніх ваканцій кожного року (десь у заздалегіль вибраному й проголошеному місці) може відіграти поважну роль. Богато корисних думок і плянів може під час таких спільних ваканцій виринути і треба сподіватися, що нововибраний заряд цієї справи не переочить.

WONDERING AND WANDERING

(The Ukrainian Youth and the Ukrainian Cause).

(A paper sent in to the Congress of Ukrainian Professionalist held in Chicago, 1933).

The theme assigned to me is a problem to which there is no mathematical approach, and therefore no exact deduction as to its solution is possible. On the other hand, if Newton had been lying on the other side of the tree he might not have become the Newton that he did.

To study the possible approaches to this problem of the Ukrainian Youth we ought to have a fair picture of the Ukrainian immigration.

First of all, we generally like to compare our immigration with that of other nationalities and criticize accordingly. This is especially true with the American born generation. The comparison is erroneous in that we are not comparing similarities. The fact that our immigration is practically the youngest that came to this continent does not allow comparison with such immigrations as the Irish and German which occurred much earlier. Whereas the others through various generations have been ingraining themselves in this country, the Ukrainians have come to see the first American born generation entering the threshold of maturity. Whereas the others came at a time when the country was undeveloped, the Ukrainians came at the time when industry was reaching its peak of production; and that itself was to some extent a calamity.

Kid ourselves as much as we will about equal opportunities, we cannot help but realize that the "first come, first served" rule applies to life as well as it does to movie seats. The older the immigration the larger percentage of those immigrants that create is a well-to-do class with its appendages of social, economic and political influences. The fact that the older immigrations came at a time when this nation welcomed them only improved, or rather had real opportunities thrust upon them, whereas the arrival of the Ukrainians at the time of industrial broadest development enticed them into the factory and its affiliates and thus stunted their natural development which would have come had they settled on the soil. This is the fundamental difference between the Ukrainian

settlers of Canada and the Ukrainian industrial workers of the U. S. A.; the Canadian was transferred from soil to soil which he knew and loved and the American was transferred from the soil to the factory and mine which were strange to him and where he got lost. The new surroundings and conditions awed him and in the hum of industrial life and activity the immigrant was charmed and set to wondering. He began to question himself about how soon he'll be able to save \$500, \$1000, \$5000, etc., and go back to the old country, buy lots of land, and be a first-class "hospodar." As the years rolled by he kept on wondering, and the children kept on wandering.

Now that children are wandering away the fathers are beginning to take notice of their children's presence, and their interest is aroused. What is the trouble? It is not that the fathers were not patriotic, in their sense. They always seemed to respond to different appeals to support the Ukrainian cause. The simple trouble is that the appeals were always one-sided. The constant calls were for material help to the other side. One thing was forgotten and that was the true aim of the Ukrainian cause: perpetuation. Even the free Ukraine would not be of any great mutual benefit if that freedom was to be short lived. We have had a taste of that. We are striving for a lasting freedom of a nation and consequently should prepare a lasting army of its supporters who may have to wage a lasting battle to the finish. We need perpetuating generations of nationally conscious Ukrainians. Unfortunately all that was taken for granted as far as the immigration went.

True enough, the older generation has built some fine Ukrainian institutions; but now that the time is approaching when the fathers will pass away, the problem of these institutions looms up to the front—are the young folks ready for it? To say the least, the problem that the fathers are facing is not a simple one.

In dealing with the children we must first consider the parents who have their greatest influence over them. These folks may be divided into two types. There is the indifferent parent and we may be certain that the children of such are practically bound to be the same. Then we have the second type and that is the serious or trying type that deserves all the consideration. According to the old country tradition, the father's word should be "law" whether it is logical or not. Not knowing much about the American life the parents expects the child to obey. The child on the other hand, confront-

ted with a strange request made without an explanation, rebels and refuses to obey. Whatever may follow one may be sure that the child will be constantly on guard and suspecting that all "old country" notions must be just as ridiculous. Very often this first encounter is the cause of a lasting and an irreparable breach. The above cites the stern father.

Now we have another type of a parent whose inferiority complex results in a similar breach between parent and child and that is the "divining parent." How often have we heard, "It must be so because Johnny said so." Whether Johnny knows that he is alive or not is another question but because he finished elementary school and possibly is floating through high school, the mother sees in him the incarnation of all wisdom, even though her plain common sense must have told her more than once that his requests were unreasonable. But then this is America; everything is different. Results: parents always wrong, parents looked down upon as ignorant, all the Ukrainians judged in the same light, and the Ukrainian cause is given the same consideration.

Coming to the topic of the young folks themselves we must divide them into two groups, also. (Please bear in mind that throughout I'm speaking in generalities; there are exceptions to all rules). In the first group belong the grown ups. If these are not nationally conscious they are lost. "You can't teach an old dog new tricks." In exceptional cases you might arouse interest but hardly a fervor or devotion to a cause—not even money can do that. That takes up to the second group which consists of a growing up youth. Their life is a detached life; detached because the elders have been constantly detaching them from their own circle. This alienation process has been worked in different ways. I have mentioned the stern father and the divining mother. I must mention the foolish laughter of the elders at the children who in all earnest endeavor to learn, mispronounce Ukrainian words. Then we have the unnecessary long church hours which turns away so many boys and girls and that is quite an important factor because our churches are our oldest institutions here, they are our oldest gathering places, social centers. While the fathers live they may be able to force the children to attend church, but what is going to happen to the churches later? The other alienating influences are our plays, entertainments and lack of inducements.

Naturally the question of "what is there to be done" comes in

its logical sequence. The answer, in short, is: teach the elders and induce the young. About the first part of the advice a lot has been written by various contributors to our Ukrainian papers but like all enterprising novelties it must be sold—sold by constant advertising. The elders must be taught how to respect their own nationality,—their own customs and their own institutions,—but respect intelligently. Just as an example let's take the Christmas holiday, observed by us by the Julian calendar. It is a usual question which the children ask: "Why must our Christmas be so late?" I know that a lot of our people are abolishing our Christmas time on their own initiative or on their children's advice, and the natural result, as far as the children are concerned, is another defeat for the parents and their "old country notions." Now a logical answer would be: "Our Christmas time has been kept since Christ was born, and the other was introduced only a few hundred years ago; so which deserves more consideration?" (After all as far as calendars go, if we were to use the right date, neither of the established dates would be right).

Intelligent respect for our own is of great importance in the upbringing of our children. Intelligent respect to our own tongue will eliminate a lot of that alienating effect. Just imagine: a young girl or boy is trying her or his best to get the tongue around a certain syllable but fails—the parents, and perhaps some present friends, burst out with a roar of laughter. A big joke (considering that the elders who have lived here ten, fifteen, and twenty years have not even tried to learn the pronunciation of their adopted language, yet expect the youngsters to learn **their strange tongue** in a fraction of that time without any guidance—while other people have to pay hundreds of dollars to learn the same.

It is not that those elders mean any harm,—far from it. They certainly did not know any better and through their ignorance build up the very wall which they want to eradicate.

Help the youngster. True enough, the mispronouncement is funny at times but then erase the effect of the laughter by an explanation of why it is funny and correct the accent or what not, and both the child and advisor will benefit by it. The youngster will remember the mistake because of the mirth it produced and the elder will gain the respect of the child because of the source of knowledge that the elder will appear to represent. On the other hand, if there is no reason to laugh, then for goodness' sake, don't. The greatest satis-

faction that I have had was to hear on similar occasions some bright youngster pop up the question, "Why do you laugh? What's so funny about it?" In some cases the question had a sobering effect.

We must induce young folks to respect and cherish our ideals. The form of inducement may be classed as local and national.

If we consider the smaller town as a locality we are faced with a small Ukrainian colony and unless it is farming section, it is a compact colony where the members are in close touch with each other. Having one meeting place it becomes their social center, where all entertainments are held and where the children get their only information about their fathers' homeland. Unfortunately, the information gained by the youngsters is not of homeland but of the environments in which they live, of the conditions which influence the elders the most. The children are allowed to watch the card playing and drinking and drinkfilled stage performances which stagnate even to this day. Result: the children preform an opinion in their plastic age and the opinion is: the old country is the same so why bother about it. Keep the children away from the private bar and its profits. Choose your plays as carefully as you would choose a guardian over your children, and having chosen them try in a cooperative manner to persuade the young folks to participate in those clean plays. A few monetary prizes for the young participants of the outstanding performances will serve as special inducements. **Forget the profit; think of the mutual gain.**

In the larger cities the conditions have improved to some extent. There is some concentration of intellectual forces which naturally take a lead, But on the other hand, the diverging forces in the large city colonies are much greater. Therefore it is necessary to center on the national form of inducement which has more influence in the large cities and which through that influence involves the smaller colonies as well.

The Ukrainians must have, by all means, their own native schools of quality. So far, with the exception of some Canadian institutions, I have not heard of permanently established quality-schools. It is that lasting curse among us which must be fought at all costs. Profit! Something for nothing! False profit! And soon we will be reaping the lost gain. There should be no one in a colony as important as the teachers in our native schools—I mean qualified teachers who may be entrusted with the molding of young characters. Let us forget about the one-in-all combination: teacher-deacon

janitor and general abuse mongrel. Stop wasting your pennies. One good man could cover three to five nearby colonies with the minimum cost to the individual group and with the maximum benefit to all concerned. A central guiding institution is needed to co-ordinate this work and I hope that the recent movement in that direction will materialize.

We must awaken the pride of the young folks in our own institutions. In this respect, forgetting some of the faults in his endeavors, there can be no doubt that V. Avramenko's dancing organizations have blazed a trail of great significance. The organizing ability of the man should be capitalized to every extent in this new school movement.

Considering all the phases of our life in this country, we find one thing lacking, and lacking sorely. No matter how, the most important thing, in order to get the young person's attention, is to appeal to his or her feeling. We can do so by mouth or written word. The first means is out of question physically. That leaves us the possibilities of the written word. Further, to appeal through writing, the person must be well acquainted with the medium of expression, and naturally to an American born Ukrainian the English word is the most effective medium of expression or transmission of thought.

Herein we are sorely in need of Ukrainian literature in the English language. We need to encourage young people to specialize in literature, and through substantial remunerations we must induce them to write. The large central institutions are in the best position to undertake this move. It must be a continuous, annual subsidy or fund; otherwise the power of inducement would be nullified. What rich sources of Ukrainian historic material and what possibilities of parallelization with the history of this continent!

We are living through a period of Ukraine's greatest upheaval. Ukraine is transformed into land of martyrs. This fact should be utilized by the Ukrainian papers. Where life is at stake, no means should be spared to impress the young of the bestiality of the killer. The impression is lasting and is taken to heart. If we are to develop fighting supporters of a mutual cause, we must present in a true light the reason for our battle. To this end, more material should be printed in English, for the general dissemination of the news.

In conclusion I must say that a lot of the suggestions cannot

be followed out as long as we have party frictions and go to the extent of letting party prejudice come before a mutual aim. We must admit that the older generation will finish its existence in the same attitude, but the coming generation has none of these obstacles to handicap its progress.

There must be a full recognition of this fact and all nationalistic groups must meet and formulate a common line of endeavor in tackling this "wandering" problem which might be neglected too long. Regardless of the party, we have one aim and must train our children to see it in the same light and work hand in hand for the same cause. If we don't there will be no one else to do it; so, since it must be done sooner or later, why not try to do it now? And it is up to the Ukrainian professional men, especially those in the ranks of the younger generation, to lend their shoulders to this problem in which they are bound to play the main guiding part.

Waldimir Semenyna,
Hawthorne, N. J.

Панни Галі Гаврилук з Вінніпегу на першому конгресі Українських Професіоналістів у Шікаго, виголошена 18-го серпня 1933 року.

Світлий Конгресе!

Моя тема **Наше жіноцтво та його освіта** — це чудова тема, але така застрашаючо широка, як великанські пустині Сагари, а глибока, як Атлантийський океан. Тому, щоб її обговорити як слід та витягнути з неї корисні консеквенції, не стане мені часу. Отже замість ґрунтовно розводитися над тим важним питанням для нас усіх, я кину кілька рефлексій з життя освіченої жінки, а ви виберіть собі з них відповідні кольори й змалюйте цілість образу.

Жінка завжди була, є й буде осяяна ореолом героїзму. Часто навіть не освічена, одначе своїм ніжним, взірцевим, примірним способом потрапила вона виховати великих, світової слави мужів. І виступає вона на світовій арені в ріжних ролях. Вона являється в ролі жінки, подруги свого чоловіка, яко матір для своїх дітей, які вона веде відважно по бурливих хвилях людського життя. Живим прикладом нехай послужить пані Кулідж. Покійний президент ніколи не забув згадати, що свій горизонт свідомости, свій вплив, своє щастя і свій добробут як і найвищі почести, які давало йому 120 мільйонів населення, завдячував своїй жінці. Поки що не знаємо докладно, до якої міри завдячує теперішній президент Рузвелт провід і бажану поміч своїй жінці, але знаємо, що вона є його найблизчою приятелькою і товаришкою й обоє вони рамя в рамя працюють над приверненням добробуту своїй славній державі.

Жінка являється в дуже відповідній ролі **мами**. Боже! та мама чудес доказувала й доказує! Тому, що день уродин моєї мами припадає завтра, я в присутности всіх перша покійно склоню голову перед нею з невисказаною пошаною. Нема між нами одної особи, яка та-

кої честі своїй мамі не віддалаб. Мама завжди була для нас ангелом хоронителем, нашим добрим порадиником, нашим найбільшим приятелем. Мама все була провідницею і героїкою та останеться нею на віки. Найбільші люде світа завдячують свою великість, свої високі становища мамі. Мама є тим архитектом, що плянує долю дитини, й тим мулярем, що буде долю дитини. Чи не памятаємо, як після офіційної інавгураційної присяги президент Гардінг лишив на підвищенню всіх вельмож усього світа, а підійшов до сиво-волосої жінки поцілував її й сказав: **це моя мама!**

Жінка виступає в ролі приятельки й дорадниці. Часто зовсім безкорисно помагає якомусь молодому мужчині, чи кривному, покінчити школу, та своєю сильною волею, лагідним, переконуючим впливом, грошевою підмогою, провадить його до здобуття незалежного становища.

І всюди жінка! Нема під сонцем такої ділянки, в якій жінка не відігравалаб більшої, або меншої ролі, а найчастіше децидууючої ролі. Чи то в ділянці винаходів, чи штуки, промислу, торгівлі, літератури, й навіть в обороні свого краю перед ворогом, жінка все й усюди була ангелом провідником, та рівночасно несе тягар життєвих обовязків на рівні з мужчиною.

Як раніше я зазначила, жінка чи в ролі подруги, чи в ролі мами виховала для світа таких мужів і жінок, як Александер Великий, Володимир Перший, Ярослав Мудрий, Анна Рейна, Юлій Цезар, Наполеон Бонапарт, Анна Борецька, Олена Виговська, Ольга Басарабова, Богдан Хмельницький, Леся Українка, Іван Мазепа, і багато, багато інших. Всі ці люди вели свій нарід до національної самостійности.

На полі політичному жінка виховала великого Бісмарка, державника Дізраелі, борця Гарібальді славного Перікля, Плятона, Сократі, Демостена й Пітагора. В ділянці нових відкрить: Колюмба, Веспучі, Картія, Ля Саля, Ляфаета. В ділянці музики: Моцарта, Бетовена, Ліста, Чайковського, Леонкавальо й Баха. В ділянці літератури: Шекспіра, Гомера, Тенісона,

Лонгфелова, Гете, Шілера, Шевченка й Франка.

Годиться згадати ще про інші ділянки культури, як медицина, бактеріологія, фармацевтика, ботаніка, астрономія, фізика, хемія, мореплавання й воздухоплавання, але з огляду на час не можу вичислити тої довгої лісти великих людей, які вславилися на кождім полі корисних і конечних здобутків світа.

Ви зауважили, що серед тої великої маси славних людей подибується так дуже мало наших українських імен. Тут власне лежить корінь теми мойого відчиту. До тепер я говорила про жінку загально, про жінку цілого світа: від тепер хочу бодай коротко сказати де що про українську жінку. Жінку світа я взяла за приклад, за дороговказ, як символ чогось великого, чогось могутнього, символ амбіції й сильної волі, того живого полумя, яке горить і палахкотить навіть тоді, коли його з цілою силою пригашують.

Українська жінка мусить збудитися зі сну, мусить протерти очі та йти слідами жінок світа. Вона мусить збудити в собі амбіцію і жажду знання! Вона мусить безупинно працювати над собою й над тими, серед котрих живе.

Іміграція наших людей до Америки розпочалася коло 50 літ тому, а до Канади — коло 40 літ. Та щойно від 20 літ задокументується наше життя випуклійше від наших перших учителів починається наша перша історія. В слід за ними прийшли лікарі, адвокати, учителі вищих шкіл, священники й бизнесовці. Та цього всього ще не дуже багато. Але буде багато, коли наша жінка запалає любовю до свого народу, коли вона піднесеться понад буденні справи й обовязки, коли буде ходити до школи, або читати наукові книжки, коли вона зрозуміє, що її дитина, брат чи сестра, мусять поступати й вноситися вище й вище; тоді число наших провідників стане на рівні з провідниками інших народів.

Наполеон приписував матері великанську силу і вплив; він вірив, що судьба й доля держав лежить в її руках, бо казав він: “Коли Франція потребує чого, то

потребує вона доброї мами й доброї жінки.” Так і ми можемо сказати, що нам, Українцям, потрібно доброї мами і жінки.

Коли українська жінка своїм ентузіазмом запалить у душах своїх дітей вогонь українства, тоді вона сповнить свій святий обов'язок. А цим вона зможе захопити своїх дітей до нашої мови, наших танків, музики, співу і вишивок.

Уважай українська жінко, що від тебе залежить наша будуччина. Від тебе залежить добробут нашого народу. Встань! Просвічуй себе й найблизчих до тебе! Ступай слідами тих матерей, що виховували великих людей, людей світової слави. Будь Спартанкою. А коли виповниш це, тоді за кілька літ будемо мати своїх людей при всіх урядах у чужих краях, як також свою державу.

ХОРОНІМ ДОБРУ СЛАВУ УКРАЇНСЬКОГО ІМЕНІ.

(Зміст промови адв. Д-ра Івана Яціва з Віндзор, Онт., виголошеної на Зізді Українських Професіоналістів у Шікаго, 18-го серпня 1933 р.).

Одним з найважніших обов'язків, які тяжать на молодім поколінню української, тут родженої інтелігенції, є подбати про те, щоб українське ім'я було добре розреклямоване як у Злучених Державах так у Канаді.

Наші батьки, прибувши до Америки, мусіли виконувати по містах чи в пенсилвенійських майнах найтяжчі роботи за невеличкі платні. Жили й працювали в найтяжчих обставинах. А в Канаді, хоч було трохи ліпше, треба було поробити нашому селянинови також надзвичайно великі труднощі. Та наші батьки припали до землі, днями і ночами очищували від каміння, що я сам добре пам'ятаю, корчували пні, будували з трудом хати і заводили газдівства.

А хто з нас молодих пам'ятає ще ті часи, то він сьогодні мусить склонити голову перед нашими батьками, коли згадає, серед яких то страшних злиднів добивалися вони кращої долі. І видержали на своїх постерунках. Труднощі побороли, загосподарилися нарівні з тими, що тут уже довго жили, і стали прикладом трудящих, чесних горожан Злучених Держав і Канади.

Крім того, жиючи в таких обставинах, вони пам'ятали завжди за виховання своїх дітей. Хоч самі не мали високих шкіл, а то й ніяких, докладали всіх зусиль, щоби нам, їх дітям, дати освіту.

І як уміли, так ратували своїх братів, що їх оставили на українських землях. І все, що мали в своїх почуваннях найдорожчого, старалися перелити по свому і на своїх дітей.

І нікому іншому, тільки нашим батькам можемо завдячувати те, чим ми стали. І їм можемо подякувати за те, що ми, українські молоді інтелігенти, можемо сьогодні гордитись українським іменем, бо батьки наші

передали його нам чистим. Вони, батьки наші, показали себе людьми культурними, хоч самі були у великій часті майже не грамотними. Вони виявили живим прикладом, як високо цінять науку і просвіту. І ось тому виховалися в Канаді в короткім часі сотки українських, там роджених, учителів, які розбрилися по цілій Канаді й сьогодні є тими, що розбудовують наше українське життя. Наші піоніри стягалися з останнього щоб уможливити своїм дітям кращий спосіб заробітку на життя. Вислід з того такий, що контингент наших професіоналістів зростає дуже скоро з кожним роком. В порівнянню з іншими народностями, котрі живуть в Америці й Канаді, ми випродукували за той короткий час більше інтелігенції ніж вони, беручи під увагу чисельність іміграції, як і те, як довго яка іміграція тут існує. І коли так далі піде, то ми зможемо доконати в Америці великих діл, бо будемо мати факхові сили на ріжних ділянках.

І саме те заставляє мене заговорити про ту відповідальність, яка спадає на нашу молоду інтелігенцію, а зокрема на нас, професіоналістів. Та про це вже була мова, бо відчит проф. Боберського вичерпав основно це питання. Я тільки можу ще дещо додати.

В першу чергу ми, молоді інтелігенти, роджені в Злучених Державах і Канаді, мусимо памятати на те, щоби не сплямити того дорогого нам українського імени, яке нам передали наші батьки.

Кождий з нас мусить так жити і так поводитися, щоби те його життя приносило Українцям честь.

Кождий інтелігент-професіоналіст українського походження мусить виконувати чесно й совісно свій фах, щоб і з того боку нас поважали.

Ми мусимо бути льяольні Злученим Державам чи Канаді, мусимо інтересуватися державними справами, брати активну участь у громадським і політичним життю й старатися зробити ці краї ще кращими і ліпшими.

В наших українським життю маємо повно прогалин. Це ми всі добре знаємо. І кождий рад би допомогти нашій справі. Особливо бажалиб ми допомогти землі

батьків наших, нашої України, щоби вона визволилася з під окупантів. Та доброї волі тут за мало. Тому хай кождий береться до такого діла, яке він розуміє, до якого він здатний і підготований. Бо ми дуже часто програємо тільки тому, що за якусь роботу беруться люде, які мають добру волю й охоту, але не мають знання. Тому саме наше українське ім'я і наша українська справа ставлять до молодого покоління вимогу, щоб воно не робило давніх промахів, які походять з того, що беремося часто за роботу, якої ми не є в силі виконати. Провідники, які будуть розуміти діло й мати муть ідею, принесуть нам славу і повагу серед чужих і допоможуть нашій справі тут, в Злучених Державах і Канаді, і там за морем.

Як Англієць чи Американець береться за якесь діло й провалиться, то це є його приватне діло. Ніхто на це не звертає уваги. Але ми Українці є в таким положенню, що в нас за промахи одиниць потягають до відповідальности громаду, а то й цілу націю. Кождий промах нашої одиниці використовують вороги українського народу на зневаження українського імені.

І на те памятаймо, що як ми покінчили високі школи, університети і маємо по два, а то й по три докторати, то це ще не значить, що ми всі розуми поїли, що ми вже провідники, що ми вже можемо виконати кожду роботу і маємо право всіх і вся критикувати.

Бо дипломом нічого не означають. Дипломом не дає нам кваліфікація бути рівночасно адвокатом, політиком, журналістом, поетом, бесідником, музиком і т. д. Не в докторатах лежить величина особи. Бо до науки треба ще здорового розсудку, конструктивного думання. Школа є одна наука, а життя — друга.

Треба теж добре себе пізнати, до чого хто має здібности. і не розбивати свого таланту, а працювати в тім напрямі, в яким одиниця може досягнути найбільшій успіхи.

От тоді буде між нами природня й здорова конкуренція. Така конкуренція не пошкодить українському імені. Вона його тільки піднесе.

Нам треба наших людей на різних становищах. Треба їх мати при армії, в конгресі й по легіслятурах і т. д. Але краще їх там не мати, ніж посилати таких людей з українським іменем, через яких треба би нам червоніти.

Наші батьки-піоніри своє зробили. Чесно працювали, як уміли, і чесне імя нам залишили. Тепер черга на нас. Ми маємо вищу освіту. Нас, українських інтелігентів-професіоналістів, є вже значне число. І ми повинні тепер піднести наше українське імя ще вище. І я вірю що так буде.

Др. Г. Г. Скегар, Шікаго. Ілл., Зл. Держ. Америка.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНТЕЛІГЕНТ

(До дискусії над промовама, які були виголошені на І. Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаго 18 і 19. серпня, 1933.)

Це природня річ, що одиниці з більшим образуваням, з ширшим світоглядом вибиваються на перед і дістають частинний або цілковитий провід в громадянстві. Завдання українського інтелігента є таке саме, як завдання англійського інтелігента серед англійського народу. Хто приглядається життю і читає пресу, може це дуже легко запримітити. Всеж, становище українського інтелігента на еміграції в новому краю є де що відмінне від становища українського інтелігента в старому краю.

На еміграції ходить про це, щоби український емігрант став горожанином нового краю, і сповнив все, що обставини цього краю вимагають. З другого боку ходить про це, щоби українські емігранти почувалися українцями і не тратили контакту з матірнім краєм, як і рівнож виказали відпорність на шкідливі впливи еміграції.

Ці дві засади, поступ і відпорність є міродайними у всім, що інтелігенція радить громадянству на еміграції. Напрям роботи надає інтелігенція головно при помочі преси. Часописи є свідоцтвом, що думає інтелігенція, які має погляди, яку програму праці начеркує. Редактори знова подають в імени громадянства плян роботи, подають методи виконання цього пляну і дороговказ до ціли.

Не треба зраджуватися, що маємо за багато партій. Партійні погляди мусять існувати, але вони повинні доповнювати себе, щоби зрівноваженість гадок не переходила в розбіжність, і щоби із цього не слідувала безхосенна війна замість доповнювання себе і скріплення народньої роботи. Бо коли партійні погляди

ведуть лише до сварки і незгоди, то в такому разі роблять вони українську еміграцію серед чужих народностей не спосібною до солідарности і до праці.

Інтелігенція є відвічальна за погляди висказані в часописах, за всяку гадку, напасть, неправду, пустомельство. Бо часописами йде мудрість, але йде також і отруя до читачів. Часописи так як водопровід, який приносить нам здорову воду, але коли хтось отрує керницю, тоді дістаємо отрую замість доброї води.

Партійні погляди є конечні, бо різні люде видять цю саму справу з різних боків. Однак вони не сміють переходити в дику самоволю і ненависть проти поглядів других людей. Це мусить відноситися передовсім до релігійних переконань, які спричиняють серед української еміграції війну не для льогіки, але війну для війни. Дальше, розділ людей з особистих причин, економічне ослаблення наших громад, засліплене упередження поодиноких громад до себе, безхосенна сварка про програми в часописах, які мало хто розуміє. А навіть редактори дозволяють поміщати цілком ложні історичні статті, наколи цим хотять помочи своїй секті.

Інтелігенти, коли хотять бути інтелігентами, повинні би узнавати якісь засади за спільні і загально обовязуючі для українських груп і українських часописів на еміграції в новому краю.

Нема сумніву, що ми українці маємо український спосіб думання і поведення. Цей спосів думання перейшов вплив американського чи канадійського життя і школи. Находимося в іншому положенню, чим американець чи канадієць, що має за собою лише минувшину цієї молодой землі. Ми однак маємо за собою півтора тисяч-літню минувшину української землі, яка під цю хвилю гартується в огні, розпаленому ворогами, і в цьому вогні набере гарту, щоби уладити себе як осібна держава. Ми рівно гартуючись, є трохи поденеровані і тому наші кроки не є добре обчислені.

В Америці живе 750,000, а в Канаді 400,000 людей, які походять з України, що є тепер поділена на чотири части. Ці Українці на американськiм континенті роб-

лять саму чорну роботу. В Америці є вони більше робітниками, а в Канаді більше рільниками. Всеж за попередних 20 літ ці робітники видали поверх 300 інтелектуальних сил. Так як на початок, то досить добре. Треба би знайти спільний знаменник поміж цими інтелегіентами зі старого краю, а тоді праця пішлаби гладше. Що такого загального порозуміння потрібно, то підкреслювали в своїх промовах панове Чиж, Д-р. Мишуга, і проф. Грановський. В цей час Українці потребують проводу, згоди, а не війни поміж собою. Давби Бог, що від цього першого Зїзду зайде зміна на ліпше.

На це власне служить цей зїзд в 1933 р. і в наступних роках, де панове референти в спільному порозумінню виготовлять певний шлях праці. Цей зїзд мусять нам дати плян співпраці, бо щоби дійти до якогось успіху, потрібне є товариство, яке поставилоби собі за ціль єднати і лучити професіоналістів в Америці. Таке товариство витворювалоби світогляд, при помочі зїздів, нарад і виміни думок. Згодом ми подумаємо над видачею доброго українського словарця та української граматики в англійській мові, а рівночасно не забудемо за переводи з української мови на англійську.

Отже до праці “і на ясні зорі та на тихі води”!

JOURNALISM AS A PROFESSION FOR OUR YOUTH

By Stephen Shumeyko

(Address delivered at the First Congress of Ukrainian
Professionists of America — held in Chicago, August, 1933.)

Some day when a historian writes a history of American-Ukrainian life, he will undoubtedly designate the contemporary period as a period of transition. Today we are witnessing the gradual retirement and decline of the older generation of American-Ukrainians and the continually increasing influx in its stead of a new and fresh element — American-Ukrainian youth. Yet this displacement of one generation by another is not the most important manifestation of this transitory period. What is important is the beginning of a readjustment in the class status and class consciousness of the Ukrainians in America. From being a practically pure laboring class, the Ukrainian immigration in America, under the influence of favorable local conditions, is beginning to readjust itself to a more natural and balanced social order, based upon the proportionate presence of all classes which go into the make-up of a well balanced ethnic group: the laboring, the artisan, the business and, lastly, the cultural or professional classes.

We have witnessed the coming of the Ukrainian artisan, the Ukrainian business man, and now we are witnessing the arrival of the Ukrainian professional man and woman. Every year brings and ever-increasing arrivals to this class. Every year we see more lawyers, doctors, engineers, dentists, teachers, accountants, musicians, and even a literary light or two appearing in our midst. Slowly but steadily we are assuming those positions which befit an inherently cultured and talented people such as ours.

It is this gradually increasing entrance of our young men and women into the various professions that has led me to notice that there is one very important field which offers fine opportunities for our youth, and yet which for some reason or other seems to have been overlooked by them. The field or profession to which I refer is — journalism.

What do I mean by journalism?

Omitting a highly technical and exact definition, journalism is

generally regarded as the profession or occupation of publishing, writing, or conducting a journal. "Whether journalism is a profession, or an art, a science, a trade, a craft, or even a game depends," to quote one authority, "upon the equipment, the point of view, the outlook and the motive of the individual engaged in it. To an editor or writer it is usually a profession, to the man in the advertising department it is a business, to the printer it is a trade." What I have in mind is that which begins with reporting and ends with editing, and which, in view of present-day stringent requirements of preparation and training, may be properly called a profession.

Although this profession offers fine opportunities for the individual engaged in it, as well as to the cause to which that individual may subscribe, yet as a life calling it does not seem to attract our young people, even though some of them have considerable talent for it.

Here in America, journalism has reached its highest peak of development. The printed word is now more powerful than ever before. The American newspaper besides being a mirror of world-wide life is also a powerful instrument in the shaping of public opinion. It offers to the young man who seriously enters it an education in many respects greater than any college can afford; it puts him in close contact with life; it makes him broadminded and arouses a high degree of intellectual activity.

Aside from these general advantages, however, there are additional benefits which will inure to those young American-Ukrainians who take up this profession as their life calling.

Even the more pessimistic observers among us are beginning to see that the Ukrainian cause is assuming greater importance than ever before, despite all efforts of its enemies to the contrary. This growing importance of the Ukrainian cause has its repercussions here in America too, in form of growing stability of American-Ukrainian life. Contributing to this stability is the realization by our people that their future welfare depends mostly upon their uniting their strength. Everywhere, therefore, efforts are being made to attain this unity. And with the elimination of certain evils from our life, there is very strong likelihood that Americans of Ukrainian descent will play a definite and important role in American life and at the same time be of considerable aid to their kinsmen in their native land Ukraine.

Yet the entire matter depends upon the younger generation of American-Ukrainians. The older generation has built the foundations, and it is up to the younger generation to erect the rest of the structure. That is why the really decisively critical period in American-Ukrainian life, one that will determine its future existence, is yet to arrive—during the span of American - Ukrainian youth's existence.

Happily for all of us, as well as for the Ukrainian cause, the American-Ukrainian youth is showing greater interest in the Ukrainian cause as well as in its own common fate than was even expected. Being gradually welded together by common descent and interests, it is beginning to show signs of living up to the hopes of the older generation and performing greater deeds than the older generation in the field of good American citizenship and in the sphere of Ukrainian national aspirations.

Yet in order that these hopes be realized here in America as well as in the old country, in order that the youth play its part in the building of American-Ukrainian life, it is absolutely necessary that the growing interest of our youth in Ukrainian affairs be never permitted to die out. It must be fanned to white heat and everlastingly kept there.

And what medium other than the press, in all its manifold forms, will best succeed in keeping this interest burning brightly, in keeping alive in the future generations of American-Ukrainians the realization that they are descendents of a great race, that it is their duty besides being good American citizens to strive for the complete independence of Ukraine, and that also it is their solemn obligation to continue the works and tasks of their parents and build them to even greater heights. There is hardly a doubt, I am sure, that in a country as large as America, where our people are scattered far and wide, the press is the best fitted to cope with such a tremendous task.

It is my conviction that the Ukrainian newspaper in America has a fine future. The American - Ukrainian youth is far more accustomed to newspapers and more greatly dependent upon them than were our parents. In time, when this youth comes into its own, it will demand to have a press of its own, one that will reflect its life and help chart its course. Whether these newspapers will appear in the Ukrainian and English language is another matter and beside the point, for the same ideals can be expressed

and disseminated in either language. It's the spirit that counts! The question arises, though, will there be sufficiently talented and trained American-Ukrainian journalists to rise to this demand, young men and women who have been born and raised here in America and yet who through diligent study are well acquainted with their Ukrainian background, with Ukrainian life, history, and culture?

The answer to this most vital question can be determined now. Now is the time and opportunity for a number of talented young American-Ukrainians to prepare themselves for this calling — journalism in the field of American-Ukrainian life. Start now!

**ЗАРЕГІСТРОВАНІ УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТНИ-
КИ НА ПЕРШОМУ ЗІЗДІ В ШІКАГО
серпня 18 і 19, 1933 р.**

- J. Yatchew, B.A., M.A, LL.B., S.J.D., 710 Guaranty Trust Bldg.,
Windsor, Ontario, Canada.
- A. A. Granovsky, B.S., M.S., Ph.D., 2101 Seudder Ave., St. Paul,
Minn., U. S. A.
- O. E. Malisky, LL.B., LL.M., 512 Society for Savings Bldg.,
Cleveland, Ohio, U. S. A.
- J. Panchuk, B.A., LL.B., 18055 Schoenherr Rd., Detroit, Mich. U. S.
- G. Fisanick, B.A., M.A., Barnesboro, Pa., U. S. A.
- S. Kochoy, B.S., D.D.S., 2351 Chicago Ave., Chicago, Ill., U. S. A.
- J. A. Melyn, B.A., M.D., 9200 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.
- M. A. Melyn, B.S., M.D., 9200 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.
- H. G. Skehar, M.S., D.D.S., 1658 Chicago Ave., Chicago, Ill., U.S.A.
- P. J. Lazarowich, B.A., LL.B., at P. Mohyla Ukrainian Institute,
Edmonton, Alta., Canada.
- J. T. Bilinsky, B.A., LL.B., 1420 Castle Ave., Cleveland, Ohio, U.S.A.
- M. Siemens, B.S., M.D., 9300 Cottage Grove., Chicago, Ill., U.S.A.
- A. J. Balko, B.S., M.D., 51 Kent Ave., Brooklyn, N. Y., U. S. A.
- G. Bachur, B.S., in C.E., M.A., 3140 Holbrook Ave., Detroit, Mich.
- P. Kanchier, B.S., D.D.S., 9300 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.
- B. Tremba, B.A., B.T., 174 W. School St., Woonsocket, R.I., U.S.A.
- S. Shumeyko, LL.B., 97 Boyden Ave., Maplewood, N. J., U. S. A.
- N. M. Tacij, D.D.S., 1009 N. Main St., Scranton, Pa., U. S. A.
- T. Swystun, LL.B., 3720 N. 9th St., Philadelphia, Pa., U. S. A.
- J. Chornoske, LL.B., 18491 Bretton Drive, Detroit, Mich., U. S. A.
- T. Humenuk, LL.B., 72 Queen St., Toronto, Ontario, Canada.
- R. I. Smook, LL.B., 2006 Chicago Ave., Chicago, Ill., U. S. A.
- S. J. Jarema, LL.B., 129 E. 7th St., New York City, U. S. A.
- Ann L. Swierski, B.S., 6252 So. Whipple St., Chicago, Ill., U.S.A.
- J. H. Barabash, B.M., 2208 Millard Ave., Chicago, Ill., U. S. A.
- Helen Hawryluk, B.S., 500 Jamieson Ave., Winnipeg, Man., Canada
- W. J. Tymochko, M.D., Youngstown, Ohio, U. S. A.
- J. J. Jarema, B.A., 129 E. 7th St., New York City, N. Y., U.S.A.
- Mrs. B. Dyma, B.A., 783 Pritchard Ave., Winnipeg, Man., Canada
- J. Korolishin, B.A., 4592 Pacific Ave., Detroit, Mich. U. S. A.
- D. J. Chorney, B.A., 1658 Chicago Ave., Chicago, Ill., U. S. A.

- M. Potosky, M.D., Dauphin, Manitoba, Canada.
A. T. Kibzey, M.D., 11903 Jos Campau, Detroit, Mich., U. S. A.
M. J. Stee, M.D., 514 N. Washington Ave., Scranton, Pa., U. S. A.
A. P. Swierski, B.S., 6252 So. Whipple St., Chicago, Ill., U. S. A.
Elizabeth Zyblikewich, B.A., 540 Marcy Ave., Brooklyn, N.Y.
B. I. Hayovich, D.D.S., 2321 Chicago Ave., Chicago, Ill., U. S. A.
L. Myshuha, LL.B., 83 Grand St., Jersey City, N. J., U. S. A.
N. Bodruk, LL.B., 2451 McLean, Detroit, Mich., U. S. A.
J. Chyz, B.A., 524 Olive St., Scranton, Pa., U. S. A.
L. Rybak, Inzimir-Agronom, 2225 Chicago Ave., Chicago, Ill., U.S.A.
Anna Masley-Diakun, Artist, 1003 N. Richmond St., Chicago, Ill.
Rev. J. Roberts-Kowalewich, 423 Queen St., W., Toronto, Canada
Rev. D. Leszczyszyn, 208 Major St., Toronto, Ont., Canada

TEACHERS

- Mary Koreska, 120 Disraeli St., Winnipeg, Man., Canada
Anna Balko, 51 Kent Ave., Brooklyn, N. Y., U. S. A.
Anastasia Kochan, 105 Wilhelm St., Joliet, Ill., U. S. A.
D. Pasichney, 2600 Brown St., Philadelphia, Pa., U. S. A.
A. Pawlyk, P. O. Box 1260, Saskatoon, Sask., Canada
S. Perestiuk, 306 E. 8th St., New York City, U. S. A.
F. Lutsiw, University of Dubuque, Dubuque, Iowa, U. S. A.

і 77 гостей, які прийшли послухати нарад.

ТЕЛЕГРАМИ І ПРИВІТНІ ЛИСТИ

Слідуючі надіслали листи або телеграми-привіти на І.
Конгрес Українських Професіоналістів в Шікаго:

Проф. Іван Боберський, Тржиц, Югославія. Проф. Л. Біберович, Вінніпег, Канада. Адв. М. Стечишин, Йорктон, Канада. М. Січинський, Скрентон, Па., М. Гамбаль Струтенська, Дітройт, Мічіган. Еміль Гладкий, Джерсі Ситі, Н. Дж. Еміль Каськів, Вунсокет, Р. І., Ф. Т. Гаврилюк, Біггард, Саск., Канада. Адв. А. Хил'як, Нью Йорк Ситі. Й. В. Арсеніч, Вінніпег, Ман., Канада. Й. Д. Стеткевич, Джерсі Ситі, Н. Дж. Й. Стечишин, Саскатун, Саск. Канада. Др. Е. В. Вахна, Торонто, Канада. Адв. Д. Янда, Едмонтон, Канада. Адв. Е. Г. Еवासюк, Принс Алберт, Саск., Канада. Антін Кусь, Філадельфія, Па. Адв. Й. Дик, Торонто, Канада. Др. В. Вавечак, Перт Амбой, Н. Дж. Гелен Лотович, Джерсі Ситі, Н. Дж. Адв. В. Кузьма, Ньюарк, Н. Дж. Адв. Іван Копистянський, Шамокін, Па. Проф. Й. Герман, Вілкес Барі, Па. Апт. Павло Гаврилів, Перт Амбой, Н. Дж. Апт. Й. Білоган, Іст Орендж, Н. Дж. О. Івах, Вінніпег, Канада. Д. М. Ільчишин, Вінніпег, Канада. Др. М. Янкович, Вілкес Баррі, Па. А. М. Лотович, Бруклін, Н. Й. Адв. Н. Романюк, Едмонтон, Канада. П. А. Міський, Ст. Міхел, Алта, Канада. Апт. В. Ющик, Перт Амбой, Н. Дж. Адв. Василь Свистун, Вінніпег, Канада. Анна Лутак, Вінніпег, Канада. Адв. Іван Сквір, МекАду, Па. Рев. Володимир Каськів, Вунсокет, Р. І., М. Стечишин, Вінніпег, Канада. Адв. М. Мозола, Дітройт, Мічіган. Адв. Й. С. Гонас, Мішавака, Індіяна. Рев. Й. Коцан, Пітсбург, Па., Е. Скоцко, Нью Йорк Ситі. Константин Орлик, Пітсбург, Па. Рев. Др. В. Клодницький, Нортгемптон, Па. Ген. В. Сікевич, Торонто, Канада. Василь Авраменко, Шікаго — Нью Йорк Ситі., Ілько Лисоріг, Ворчестер, Масс. Проф. Е. Турула, Віндзор, Канада.

Д-р. Г. Г. Скегар (Шікаго, Ілл.)

— 56 —

**ПРОТОКОЛ ЗІЗДУ УКРАЇНСЬКИХ
ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ
(Шікаго, 18 і 19 серпня 1933 р.)**

Наради Зізду Українських Професіоналістів з Америки і Канади почато дня 18-го серпня 1933 р. в 11-й годині рано. Галя (2410 Вест Шікаго Еве., “Сини України”, відділ ОДВУ) була заповнена прибувшими українськими університетниками, професіоналістами і гостями.

Голова ініціативного комітету, капітан Барабаш, відкриваючи наради і вітаючи учасників зїзду, коротко перейшов історію повстання думки про цей зїзд.

Др. Сіменович, голова Української Виставової Корпорації, передав учасникам зїзду привіт від цієї Корпорації і бажання як найкращого успіху.

1. Потім приступлено до відчитання багатьох привітів які наспіли на руки ініціативного комітету.

2. Після того секретар ініціативного комітету, Др. Скегар, намітив коротко ціль зїзду і приступив до читання спису зареєстрованих учасників.

3. По відчитанню приступлено до вибору президії до переведення нарад зїзду. Вибрано адв. Омара Е. Малицького, з Клівленду, головою а гр. С. Шумейка, адвоката з Ньюарку, і панну Перестюківну з Нью Йорку, секретарями.

4. До статутової комісії вибрано: адв. Ярему, адв. Панчука й адв. Малицького.

5. До резолюційної комісії вибрано: адв. Шумейка, адв. Смука і д-ра Бодрука.

6. Предс. Малицький прочитав відчит не присутного проф. Івана Боберського з Тржиц у Югославії. Тема відчиту була “Обовязки українських інтелігентів в Америці і Канаді.”

Цей відчит викликав велике заінтересування між присутними.

Др. Мишуга подав внесок, попертий адв. Смуком, щоби заслати подяку проф. Боберському. Піддав, щоби слідували реферати на ту саму тему, яку порушив

проф. Боберський. Внесок перейшов одногосно.

7. Опісля відчитано відчит не присутного В. Біберовича з Вінніпегу, Канада, на тему “Український Професіоналіст”.

8. По скінченню читання цього відчиту забрав слово др. Мишуга в справі за куплення одної з найкращих різьб Архипенка, і висланя цього твору як дар і пам'ятник від Українців з Америки до Українського Національного Музею у Львові. Присутні учасники згодилися подати свою поміч, а де які офірували свої особисті дари.

На тім закінчилася ранішня сесія першого дня зїзду Українських Професіоналістів. Учасники і гості розійшлися на обід.

Пополуднева сесія.

Після одногодинної перерви приступлено до дальших нарад.

9. Перший реферат був д-ра Мишуги на тему: “Український Професіоналіст як провідник”.

По рефераті д-ра Мишуги слідувала ширша дискусія над завданням наших інтелектуальних сил, згідно з тим, що було піднесено в рефератах.

10. Підчас цієї дискусії забрав слово Я. Чиж, редактор “Народної Волі”. Після думки редактора Чижа організація, котра має виринути з цього зїзду, не повинна називатись “професіоналісти”, але “організація інтелектуальних робітників.” Ця організація не має займатися політикою, а тільки загально культурною працею. Одним із завдань цієї організації було би видавання всіляких наукових творів для нашої молоді, а в першу чергу видання американсько-українського словаря.

11. Потім слідував відчит д-ра Скегара на тему “Скільки нас?”. Др. Скегар перейшов цілу лісту українських професіоналістів, яку зложив на основі кореспонденції й квестіонарів, подаючи, яку хто покінчив школу.

12. Др. Яців з Віндзор, Онтаріо, говорив у справі потреби реклями наших професіоналістів серед чужих

народів і своїх. Бесідник поручав, щоб кожна людина вибирали собі цей фах, до якого вона має здібности. Він піддав, щоби ті, що мають здібність до писання, писали про наші справи по американських часописах. Промова д-ра Яціва подавала багато-фактичного матеріалу.

13. Адв. Т. Свистун з Філадельфії говорив на тему: “Наші національні завдання”. Бесідник завважив, що багато з наших професіоналістів, коли знаходяться поміж чужинцями, не піддержують нашої справи і наших ідеалів. З таких професіоналістів, говорив п. Свистун, не буде ніякої користі, поки вони не позбудуться “інфіріоріті комплекс”.

14. Адв. С. Шумейко з Ньюарку говорив на тему: “Журналістика як професія для американсько-української молоді”.

15. Панна Галя Гаврилук з Вінніпегу, Канада, виголосила відчит на тему: “Наша жінка та її освіта”.

16. Голова Українського Народного Союзу п. Мурашко, зложив привіт і бажання як найбільшого успіху у змаганнях українських професіоналістів від У. Н. Союзу, висказуючи при тім надію, що настануть кращі часи, як інтелігентні сили Америки обєднаються та обіймуть свого найменшого брата, так, як собі цього бажав наш Шевченко. Як до науки нашої молоді, кінчив бесідник — буде ще доданий здоровий розум і витривалість, то наша будучність запевнена.

17. Др. Кібзей передав щирий привіт від українських лікарів і при тій нагоді похвалив наші молоді інтелітуальні сили за їх працю для нашого народу.

18. Проф. А. А. Грановський, з Мінесотського Університету, підніс потребу наукового українського центра в Америці. Цей центр мав би мати теж інформаційний характер і служив би нашому й американському народови. Такий науковий центр міг би подбати про фонди для студентів, та видавав би всілякі наукові журнали і т. д. Проф. Грановський зложив теж при тій нагоді подяку У. Н. Союзови за поміч у його студіях.

19. Пані Йонкер з Вінніпегу зложила щирий привіт учасникам зїзду від канадійських організацій. Хоч тяжко хора, приїхала до Шікаго, щоби побачити Український Павільон і зложити привіт Конгресови Молоді і Конгресови Професіоналістів.

20. Адв. Лазорович з Канади, котрий недавно прибув з Лондону, де давав для Англіїців відчити про Українську справу, передав привіт від себе. З недостачі часу відложив свою промову на вечеру, котра мала відбутися в Українськїм Павільоні.

21. Пані А. Кочан, учителька зі старого краю, говорила в справі української школи в Америці.

22. Др. Потоцький з Давфін, Манітоба, Канада. привітав зїзд від канадійських медиків.

23. Відчити закінчено відчитом адв. Гуменюка з Торонто.

24. На внесок адв. Пелеховича, попертий адв. Панчуком, ухвалено, щоби наше товариство мало назву "Українське Професіональне товариство", а по англійськи "**UKRAINIAN PROFESSIONAL ASSOCIATION.**"

25. На внесок д-ра Л. Мишуги, попертий адв. Панчуком, приступлено до вибору заряду цього товариства.

На внесок адв. Смука, попертий проф. Грановським, ухвалено вибрати предсідника, двох заступників предсідника, секретаря і касієра.

Приступлено до виборів.

Адв. Омар Е. Малицький зїстав вибраний однодушно предсідником Укр. Проф. Товариства.

Проф. А. А. Грановський і др. І Яців зїстали вибрані як заступники предсідника.

Д-р. Скегар зїстав вибраний одноголосно як секретар товариства.

Степан Шумейко зїстав вибраний одноголосно касієром товариства.

26. Поставлено вибрати десять (10) директорів, пять з Канади і пять зі Злучених Держав, які би репрезентували ріжні секції, адвокатів, докторів, учителів, журналістів і т. д.

27. Ухвалено, щоби централь уряду була там, де є секретар, значиться в Шікаго.

28. Добр. В. Авраменко передав найщирійший привіт від Школи Українського Національного Танку.

29. Ухвалено, що слідоюча конвенція Товариства Українських Професіоналістів має відбутися за рік.

30. Ухвалено всі директиви чи вказівки списати і передати на руки уряду.

Цим скінчився перший день нарад зїзду українських професіоналістів.

Всі учасники цього зїзду поїхали разом до Українського Павільону, де очікував їх обід і спеціально улажена для них програма.

Другий день.

Предсідник О. Е. Малицький відкрив збори.

1. Адв. Панчук від статутової комісії повідомляє, що комісія не мала часу зробити нового начерку статута.

2. Проф. Грановський вніс, адв. Панчук попер, щоби з теперішнього статута зробити міміографічні копії та заслати кожному членови для поправки, а на другім конгресі представити його до прийяття. Принято.

3. Проф. Грановський вніс резолюції. В дискусії забирають слово — в справі видання журналу: адв. Панчук: щоби видати альманах з правом передруку для газет.

Адв. Гуменюк: ліпше триматися газет, бо на журнал нема грошей,

Адв. Смук: думка проф. Грановського добра, нам треба видати журнал для професіоналістів; радить вибрати для цього комітет.

Др. Мишуга: нехай всі матеріали ідуть до газет, а як будуть гроші, тоді можна видати річну книжку.

4. Проф. Грановський радить, щоби а) звернутися до всіх наших університетників, щоби вони всі вписалися в наше Товариство; б) щоби навязати зносини з журналом "SCIENCE" та повідомляти їх про нашу роботу; в) щоби визначних Українців подати до "WHO'S WHO IN AMERICA".

5. Адв. Панчук і адв. Смук: щоби членські вкладки виносили лиш \$1.00 річно, а в міру потреби буде можна їх підвищити. Гроші мають члени вислати прямо до касієра.

6. Адв. Пелехович взиває, щоби зорганізувати наше товариство на добрих і тріvkих основах та постаратися, щоби всі члени жили з собою в згоді та залишили всілякі спори між собою.

7. Проф. Грановський і адв. Смук: щоби касієр провірив та виплатив всі видатки, а решту грошей вложив до банку.

8. Адв. Пелехович: щоби членами нашого товариства були лише "DEGREE MEN".

9. Адв. Панчук: щоби подякувати тимчасовому комітетови за підготовку цього зїзду.

10. Адв. Панчук і адв. Смук: щоби всі прийняті резолюції оголосити в газетах.

11. Д-р Скегар і адв. Малицький: щоби ціла ексекютива і заступники секцій (лікарської, адвокатської, дентистичної, інжінірської, учительської і журналістичної) зїхалися на Рїздвянні Свята до Дїтройт та обрадили точки 2, 3, 4, 8.

Зїзд Українських Професїоналістів закїнчився в 1-їй годині пополудни.

Секретарювали:

С. Шумейко.
С. Перестюківна

ПРОМОВИ З ДРУГОГО КОНГРЕСУ

(Серпня 6-го, 1934.)

●

А. А. Марголін.

ЧОГО БРАКУЄ УКРАЇНЦЯМ

(Промова відчитана на II. Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаго 6-го серпня 1934 р.)

Не маючи можливости приїхати на другий зїзд Українського Професіонального Товариства, прошу передати зїздови мій привіт і бажання успіху в його праці.

Досвід російської революції, а також уся історія українського визвольного руху на Великій Україні, в Галичині й Буковині доказує, що українське селянство й робітництво завжди виявляло свою національну свідомість, і що українські селяни й робітники не тільки нічим не уступають у своєму культурному розвитку російським, польським або румунським селянам і робітникам, але навіть досягли більшої зрілості й свідомости.

На жаль, український нарід не мав і ще не має необхідної скількості так званої інтелігенції, себто представників науки й ліберальних професій. Через історичні обставини велика часть української інтелігенції виховувалася в старих російських й австрійсько-польських гімназіях і вищих школах, асимілювалася й відривалася від свого народу. З другого боку та меншість українських учених і представників ліберальних професій, котра ввесь час лишилася вірною своєму народови й захищала і захищає його інтереси, не мала таких можливостей і засобів для вивчення мов і ознайомлення з чужими країнами і їх звичаями, які були у дітей російської і польської аристократії й буржуазії. Тому політична праця наших лідерів-інтелігентів стрічала такі перешкоди в західній Європі й Америці. Тому й мирова конференція у Версаю й Ліга Націй і всі інші міжнародні зібрання не могли зрозуміти розміру й ваги українського визвольного руху. Не тільки в ка-

бінетах міністрів і дипломатів усіх могутніх держав, але й у так званих сальонах, клюбах і ріжних товариствах бувають і мають вплив десятки тисяч російських і польських інтелігентів. Це є так зване “шов віндюв”, вітрина (виставове вікно), й чужинці складають свої опінії що до України й української нації на ці підставі того, що вони чують від цих російських і польських дипломатів, адвокатів і т. д.

Очевидно, що українська інтелігенція мусить організуватися й зробити всі заходи, щоб її скількість росла й щоб українські лідери мали необхідну підготовку для праці між чужинцями.

Зокрема велике завдання лежить на тих американських громадянах українського походження, котрі встигли скінчити в Америці американські вищі школи чи університети. Знання англійської мови й можливість соціального контакту зі всіма верствами корінного американського населення відчиняє їм всі двері як урядових установ так і американських сальонів і клюбів. Поширення інформацій про Україну, про її населення і його визвольні змагання є прямий обовязок цих українсько-американських інтелігентів.

Рівнобіжно з цією культурною працею Українське Професіональне Товариство мусить також повести боротьбу проти ріжних фашистівських і комуністичних диктаторських течій, що існують серед частини українського населення в Америці, і широку пропаганду демократичних принципів, у згоді зі змістом і духом американської конституції й американських демократичних підвалин державного й суспільного життя.

Всі ці завдання Українського Професіонального Товариства заслугують на увагу й підтримку з боку всіх тих Українців в Америці, котрі не забули старої Батьківщини. Тому кождий з нас мусить співчувати й допомагати Українському Професіональному Товариству в його дуже важній і корисній праці.

Д-р. Г. Г. Скегар, Шікаго, Ілл.

БУДУЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ

(Промова виголошена на II. Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаго 6. серпня 1934 р.)

До Злучених Держав Америки й Канади переселилися люди ріжних рас і ріжних народів. Між ними є також Українці. Тут маємо найліпшу нагоду порівнувати прикмету народів.

Українські переселенці показуються не менше талановиті, як переселенці романської чи германської раси. Можливо, що в математиці, в орудуванні числами, Славяни повільніші, ніж романська і германська раса.

До кожного звання потрібно вродженого хисту. Коли чоловік має до звання талант, то він вдоволений зі свого заняття, бо праця йде йому легко і він виконує її добре. Хто має замилювання до оброблювання дерева, цей буде виконувати знаменито столярську роботу. До кравецтва треба мати хист; видимо по одягах людей на вулиці, що не кождий потрафить бути добрим кравцем. Чи кождий потрафить бути добрим хірургом? Треба мати до цього вроджене чуття, замилювання. Є люди, які люблять освоювати дикі звірі. Ніхто їх до цього не приневолює. Вони добровільно паражуються на постійні небезпеки, бо відчувають в собі талант до цього заняття.

Вибір звання є дуже важний для кожного чоловіка, бо цей вибір рішає про вдоволення з роботи на протязі цілого життя. Кожда одиниця повинна піти у виборі звання за тим талантом, який у собі посідає. Коли в українській родині виростають діти, то родичі повинні добре розважати, до якого діла їх діти мають станути на ціле життя.

На жаль, часто при виборі звання рішають безпосередні видатки. Хоч діти мають талант до науки, до

музики, до малярства, то родичі більше вдоволені, коли діти йдуть до такої роботи, яка приносить зараз дохід. Молодь іде на службу, або стає до роботи, як зараз платна. Чистити вікна можна зараз, переставляти паки можна зараз, копати рів можна зараз, і зараз дістається за ці роботи готові гроші, без довголітнього приготування.

Або родичі, або молодь, або одні й другі не бажають тратити забагато часу на підготування до якоїсь роботи. Потребують зараз грошей, хочать ними зараз орудувати. Не хочать робити видатків на вишколення. Тому то трапляється, що молодь, яка має талант до науки, не йде до школи, щоби підготовлятися ще цілими роками і вибрати собі наукове звання, але чим скорше йде до роботи, яка трапляється, і яка зараз дає гріш.

У цей спосіб марнуються таланти, які могли би стати до тяжкої роботи і відчуті в ній вдоволення, а також прислужитися громадянству далеко ліпше, ніж марнувати свої сили при роботі, якої не треба вчитись або якої можна привчитися в дуже короткім часі.

Але чи український нарід має складатися з людей які нічого іншого не хочать робити і нічого іншого не вміють, лише замітати, чистити, мити, носити, двигати, завязувати, розвязувати, привязувати, відкручувати прикручувати, тесати, краяти, копати, прибивати, рубати? А це все лише тому, бо цю роботу можна зачинати без великого підготування і можна за неї дістати зараз гроші, щоби їх видавати відповідно до уподобання.

Чи український нарід має йти все на рілю, щоб корчувати, орати, волочити, сіяти, молотити? Чи маємо лишитися дальше народом Скитів над Чорним Морем, які лише орали, сіяли і розводили в пасіках пчоли? Чи ми лише нарід хліборобів, як Індіяни нарід мисливців? Чи ми нарід-мумія, яка не поступає, не жие, не розвивається? Модерний поділ праці вимагає, щоби якась частина народу присвятилася рільництву, якась ремеслу, якась промислови, якась торговлі, якась грошево-

му оборотови, якась найтяжчій роботі, якою є умова, наукова праця. Одна частина має працювати по селах, друга по містах. На американському континенті, скажемо: на фермі, в офісі. Українці занедбують міські заняття і бояться їх. Родичі не хочуть присвятити гроша щоби молодь, яка має дар до науки, вислати на довгі літа до шкіл.

Погляньмо на народи поруч нас. Усі вони стараються вислати якусь частину своєї молоді до наукових занять, виховати їх на “професіоналістів”, наукових фаховців.

Коли Українці в роках 1917 до 1923 старалися, щоби перебрати свої землі від ворожих сусідів, то побачили наглядно, що мають за мало вишколених інтелігентних сил у війську, за мало в фінансах, за мало знавців торгівлі, за мало знавців промислу. Показалося наглядно, що Українці сторонять від занять, які оперті на рахунковім обчисленню, що Українці не мають сили по містах, які є неначе рахунковим бюро рільництва і промислу, місцем де сходиться всякий товар і де він розділюється.

Маємо мало вчених фаховців в Європі, маємо їх мало в Канаді й у Злучених Державах Америки. В Канаді припадає один умовий робітник, або як кажемо коротко “інтелігент”, на 666 Українців. В Америці буде таке саме число, або ще гірше. Замало маємо своїх людей, вишколених до умових занять.

На українських землях в Європі панують тепер такі відносини, що українські інтелігенти мають замкнену дорогу до урядів, до війська, до банків, до шкіл. Наїзники знають дуже добре, що школи спараліжують інтелігенцію, то спараліжують мозок народу. Він тоді не може рухатись. Українці в Америці й Канаді могли би спровадити якесь число інтелігентів з Європи. Кілька рухливих, підприємчивих, характерних, чесних інтелігентів з організаційним змислом придались би ще тут за морем. Праця в товариствах набрала б сили, розбіжні гадки лучились б лекше. Одначе на дорозі стоять іміграційні закони, які заперли всяку іміграцію

інтелігентних сил, а також шкільні закони, які жадають, щоби кождий умовий робітник доповнював свої студії в тутешніх школах і здавав додаткові іспити англійською мовою.

Канада спроваджує багато визначних інтелігентних сил з Англії. Українці не можуть користати із своїх інтелігентів, яких можнаб тепер стягнути з Європи, коли з політичних причин вони там заняті.

Треба нам припилувати, щоби більше української молоді в Канаді й Америці йшло до шкіл і видержали довголітні труди науки, а також прикрі видатки, які потягає за собою наука в середніх і високих школах. Родичі і молодь треба заохочувати в часописах і особисто, щоби не рішались зараз на заняття, яке в цій хвилі приносить гроші, але старалися поконати труднощі, злучені із студіями в університеті. Хто має талант, має прибитися тяжкою дорогою до умової праці, до якої відчуває хист, а не лишатися при легкій зарплатній роботі або за робітника. Дорога до успіху не є асфальтованим гостинцем, але не протоптанною, дуже не вигідною стежкою. Умова праця не принесе може так багато гроша, як може хтось сподіватися. Вона принесе часто лише невеликий грошевий чистий дохід, менший ніж робота при залізничім шляху, одначе вона дає відзначення серед громадянства, дає право бути кандидатом на провідника. Умова праця не є лише бизнес; це є також честь.

Український нарід буде жити і буде працювати. Чи всі мають іти на рілю або до фабрики? Якась частина молоді, що почуває в собі талант, повинна відійти від поля і від фабрики та присвятитися іншим факхам, тяжчій роботі. Нам треба духовних і світських інтелігентів. Потрібні нам агрономи, техніки, хеміки, інжиніри, економісти, промисловці, банковці, військовці, священники, вчителі, лікарі, правники.

Чи можна собі подумати поїзд без машиністів, корабель без моряків, літак без пільотів? Як виглядає нарід без вишколених інтелігентів?

Інтелігент не може дивитися виключно за грошем.

Він не сміє думати виключно про це, “щоби робити гроші”. На це надаються ліпші інші заняття. Інтелігент не може виступати як егоїст, який лише про себе думає. Він мусить посідати в собі багато чоловіколюбства, посвяти для інших, жертвенности. Його вартість залежить від знання, від орієнтаційного зміслу на великі простори, від вказівок, які може дати іншим, щоби справити їх на добру дорогу. Коли інтелігент ставить себе на цій точці, що він має за всяку ціну лише “робити гроші”, то це є доказ, що він не є інтелігентом, який розуміє вповні свої великі обовязки супроти громадянства, серед котрого працює. Інтелігент має провадити, а провідник має заблестіти прикладом для тих, що йдуть за ним.

Будучність народу це є будучність інтелігенції.

Проф. В. Біберович.

АМЕРИКА Й МИ

(Реферат, висланий на Другий Зїзд Українських
Професіоналістів).

Темою отцього нарису є питання наладнання нашого становиска супроти американського окруження, нашого пристосування до тутешніх умовин життя з точки погляду наших національних інтересів. Питання це вельми широке й складне й годі обговорити його основніше в вузьких рамцях писаного докладу. Тому я спробую тут освітлити лише одну, мабуть найважнійшу його фразу, цебто питання нашої американізації або докладнійше: асиміляції. Зазначу, що під словом “Америка” розумію як Канаду та Злучені Держави Америки.

Не підлягає найменшому сумнівови, що ми Українці в Америці, безпереривно асимілюємося, стаємо Американцями наслідком ріжнородних впливів оточення. Асимілюються не лише наші діти, для яких Америка є рідним краєм, а які про Україну знають лише де що з книжок і оповідань родичів, але й старші люди, що первісно приїхали сюда на короткий час, для зроблення грошей, а кінець-кінців осталися тут на завше.

Чи в цій природній, ніколи ненакидуваній асиміляції лежить якась небезпека? Коли Україна була би сьогодні могутньою, суверенною державою, про цю асиміляцію не варто би було говорити, тому, що Україна не потребувалаби нашої помочі й втрата одного чи навіть кількох мільонів лишнього населення не грала би в її національнім бюджеті ніякої ролі, а може навпаки рахувалася би навіть корисним явищем. Так приміром Німеччина “втратила” в користь Америки багато мільонів своїх громадян, які до того ступня засимілювалися, що з нагоди останньої світової війни билися зі зброєю в руках проти рідного краю своїх батьків і ділів.

Інакше мається річ з Українцями. Незалежна українська держава не існує й боротьба за її створення ведеться безупинно у різних займанщинах і на фронті публичної opinii цивілізованого світа. Ми Американські Українці, хоч і не думаємо вже про поворот до старого краю, все таки маємо сильне бажання брати хоч би скромну участь у цій боротьбі й хотіли би теж свої діти до цього привчити. Примір Поляків підчас останньої світової війни навчив нас, що при певній мірі національної свідомости й при розумнім поведенню справи можна навіть збройну силу великих держав використати для своїх незалежницьких змагань.

З цієї точки погляду питання нашого відношення до держав, у кордонах яких жиємо, з окрема питання асиміляції нашої й нашого молодого покоління набирає першорядного значіння бо від сякого чи такого його вирішення залежатиме роля, яку ми відіграємо в українській визвольній боротьбі. І тут треба зазначити, що теперішня, так сказати би не контрольована асиміляція в світлі наших національних аспірацій криє в собі велику для нас небезпеку!

Існують різні погляди на питання нашого пристосування до американських умовин життя, однак усі вони дадуться в дійсности звести до трох підставових категорій. Є Українці, головно політичні емігранти що не думають постійно тут жити, яким здається, що найкраще взагалі не звертати уваги на американські справи, а жити своїм власним, українським життям. У Канаді, де умови життя й відносини національні відмінні від американських, ще перед кількома роками деякі наші групи думали про творення третьої української нації на зразок французької, забуваючи, що до цього не було ні історичних, ні конституційних передумовин.

Інші знову вважають усяку боротьбу з асиміляцією не можливою й безнадійною й щоби не стратити не потрібно сили, відразу спускаються на дно. Діти цього поколю людей з природи річи найскорше цілковито американізуються й тим самим затрачуються для української справи. (Хоч буває, що й діти свідомих і пат-

ріотично настроєних батьків виростають на повних чужинців наслідком байдужности й недбальства цих останніх)

Перший погляд є шкідливий для нашого молодого покоління бо вчить його нехтувати край свого уродження, де це покоління має жити й умерати. Защіплювання цього погляду в серцях наших молодих людей це прямо злочин, тому, що людина, байдужа на проти свого оточення, ніколи не може досягнути в життю свого успіху. Другий погляд, що вважає асиміляцію нестримною стихією, з якою годі боротися, це знов дефайтизм, або маскований опортунізм, який заслугує на рішуче осудження!

Поміж цими двома крайностями знаходиться третій поміркований погляд, який каже, що треба старатися витворити новий тип американського Українця, доброго американського громадянина й патріота, що рівночасно був би свідомий свого українського походження й старався при всякій нагоді активно піддержувати українську справу.

Хтось більше горячкоровний замітить може, що це зайвий і шкідливий компроміс і що ми мусимо виховувати наші діти на 100-процентових Українців, для яких українська справа буде альфою й омегою їхнього існування. Так думати можуть луше одиниці, що будьто не здають собі справи з могутности впливу американського життя, будьто хочуть заімпонувати своему оточенню своїм непримирним патріотизмом. Однак справа занадто поважна, щоби звертати увагу на плитке крикунство, дешеві фрази й красномовні фаєрверки.

Ми, Українці, взагалі за багато уваги присвячуємо річам формальним, поверховним, як вишивані сорочки, топірці й гердани, забуваючи при тому про духовий, ідейний бік життя. Людина, що називається перепельницький або Черлунчакевич, думає, що вона Бог знає яким є патріотом, коли за всяку ціну хоче захвати це довжезне ім'я як якусь національну цінність. Нехай би змінила або скоротила його на Партрідж,

або Черлян, але нехай би рівночасно заціпила в душах своїх дітей глибоку любов до рідного краю своїх батьків! Так само не конче є патріотом той, хто силою жене свої діти до рідної школи, знеохочуючи їх таким робом до всього, що українське, як колись кепські педагоги знеохочували нас до студіювання скарбів грецької культури. Цим я не хочу сказати, що не треба посилати своїх дітей до української школи, а лише, що національне виховання наших дітей не повинно бути механічне, але індивідуальне й розумно обдумане.

На основі мого особистого одинацять-літнього досвіду в Канаді я мушу ствердити, що наша асиміляція, як зовнішня так внутрішня, духовна, поступає на передчим раз скорійшими кроками. Годі цей факт легковажити, але ще гірше було би з гори капітулювати. Як вище сказано, нам треба піти середнім шляхом і приступити свідомо до плянового витворювання нового типу американського Українця, що лучив би в собі всі бажані прикмети. До цього потрібні нові інтелігентні засоби, нові школи, організації, книжки й журнали, словом: зовсім нова зброя, нова стратегія й тактика. Кепськими, безконечно повторюваними концертами й дрантивими театральними виставами, як досі, ми положення не вратуємо!

Інакше, не зважаючи на наш патріотичний шум і крик, особливо, коли нова іміграція буде дальше припинена, за кілька десятків літ на широкому американському континенті останеться лише мала горстка свідомих Українців, як сумний доказ нашого недбальства, байдужности й не рішучости. Треба щиро надіятися, що вже в не далекому майбутньому загальний конгрес канадійських і американських Українців зійдеться в ціли обдумання нових плянів і нових метод національної роботи.

Адвокат Н. Романюк, Едмонтон, Канада.

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ НА АМЕРИКАНСЬКИМ КОНТИНЕНТІ.

(Промава відчитана на II. Зїзді Українських Професіоналістів в Шікаго, 6. серпня 1934 р.)

Наслідком невідрадних обставин, спричинених чужою владою займанців на українських корінних землях, українська еміграція з різних українських земель, а головню до американського континенту, прибрала була більші розміри вже десятки літ тому. Нині Українці на американськїм континенті, наслідком дальшого допливу виходців з українських земель і завдяки природньому доростови їх уже тут, представляють собою вже поважний чинник як у життю американських держав, в межах котрих вони поселились, так і в життю та змаганнях української нації, котрої вони й дальше уважають себе частиною.

Як іміграція з інших країн, так Українці на американськїм континенті складаються з уроджених і вихованих на українських землях, а вихованих тут, і з Українців уже уроджених і вихованих по цїм боці океану. І хоч більшість з них можливо ніколи не буде мати змоги вернутись жити на рідних землях України та своїми духовими і фізичними зусиллями буде завсїгди причинятися до збогачування життя по цїм боці океану, Українці на американськїм континенті ніколи не перестануть себе вважати вірними синами великого українського народу, а принайменше так довго, доки український нарід на своїх корінних землях знов не відновить та цим разом уже закріпить і забезпечить свою власну владу в своїй Самостійній і Соборній Українській Державі.

Початкова українська іміграція на американськїм континенті дбала головню про забезпечення собі можливостей фізичного життя. Збереження життя відо-

грало найважливішу роль. Одначе так скоро, як це фізичне життя трохи забезпечено, тутешні Українці, з питомим собі запалом і здібністю, почали дбати й про своє духове життя. Відрухово виростають сотки, ба й тисячі товариських, просвітних та інших культурних організацій. Молодь іде громадно до низчих і вищих шкіл і сотки з них (більшість при матеріяльних недомаганнях) успішно кінчать різні фахові й університетські студії і як фаховці та професіоналісти дальше живуть і працюють між своїм народом. Фізичне і духове життя Українців на американськiм континенті при дальшій послідовній і витревалій праці є забезпечене.

Одначе по частиннім забезпеченню фізичного й духового життя одиниць чи гуртків між Українцями на американськiм континенті вони йдуть далі по лінії природнього розвою членів одної і тої самої нації. Вони розуміють, що забезпечення фізичного чи духового життя одиниць не є ціллю життя; що таке забезпечення є лише засобом і що воно є доцільним лише тоді, як має на цілі добро народу, до котрого одиниці належать, як має на цілі ідею вільного розвою українського народу на його корінних землях. Забезпечення життя одиниці чи родини є ціллю у низчих верствах звіринного світа. Ідеї в них нема. Лиш ідея підпорядкування своїх інтересів і самого життя інтересам цілоти нації відріжняє людину від низчих верств звіринного світа. Таке підпорядкування своїх і свої родини інтересів, інтересом нації є найвищим ступнем розвою людини.

Ворожі нації вспіли защебити в українськiм народі “безідейність” вищости інтересів особистої наживи, інтересів ріжних груп над інтересами спільними цілій українськiй нації та вспіли витворити між Українцями, як на корінних землях так і на американськiм континенті, назву груп і групок, що під іменами ріжних інтернаціональних і “угодово-національних” фірм ставлять свої власні інтереси вище інтересів цілоти самої нації.

Одначе здорова більшість українського народу, а

головно вже від сповна двацять літ невпинна визвольна боротьба на українських корінних землях дає запоруку, що український нарід вже виліковується з чужих впливів та що цим разом вже успішно-покінчить визвольну боротьбу. Маціні, батько модерного національного революційного руху, так сказав борцям італійського народу про його самостійну і соборну державу:

Услужно-угодові навички мусить ся знищити. Нація мусить себе з цього очистити, нім сповнить свою місію". Щойно по таким очищенню себе самих зможуть Українці, зєдинені духово, своїми спільними силами здобути свою державу. Міціні каже:

"Жадна нація не заслугує на свободу, ані її не затримає, як сама собі її не здобуде. Революції мусять бути роблені народом і для народу.

Український нарід, нім осягне свою місію члена в сімї вільних народів, мусить в перше перевиховати себе духово, підпорядкувати всі індивідуальні і групові інтереси інтересам цілоти своєї нації, очистити свій організм з усяких інтернаціональних і угодкових скалічень його душі та по відповіднім підготуванню себе, фізичною силою усунути займанців українських земель. Всякі орієнтації чи то на одного чи другого займанця українських земель є погібними для української визвольної боротьби. Маціні навчає: "Заки злучимося з іншими народами людськості, ми мусимо існувати як нація. Не може бути спілки між нерівними".

Також ідея так званої самостійности без соборности українських земель є неvistарчальною. От що говорить про це Маціні: "Нація є неподільна цілість. Не буде щастя для нації, як частина її землі відділена від решти".

Приготування, як духове, так і фізичне, українського народу до акту усунення займанців з українських земель, щоби було успішне, з природи річи мусить займати довший час. Групове політикування в міжчасі і саме чекання на відповідну хвилю ніколи не принесе успіху українській визвольній боротьбі. Таке приготу-

вання є й завданням тої частини українського народу, котра вже забезпечила себе трохи матеріально і знанням, а головно українських фаховців і професіоналістів, як на корінних землях України, так і на американськiм континенті.

Поселенці кожного народу, котрі боролися за свою владу на своїх корінних землях, все й усюди таку роль відгравали. Однаково все й усюди вони цю роль відгравали яко частина руху на їх рідних землях і опирались на нім. Вся інша робота, не підпорядкована в українському рухови на його корінних землях, не лише що не причиняється до успіху визвольних змагань на корінних землях України, але йому шкодить і вводить отаманщину в українській визвольній боротьбі.

Українські професіоналісти на американськiм континенті, що вже забезпечили себе жолудково і через свій умовий вишкіл набули ширше знання, являються одними з тих, що мають найліпшу можливість підготувити себе і інших Українців по цім боці океану, як духово, так і фізично, до співпраці з визвольним рухом на українських землях.

Завданням українських професіоналістів на американськiм континенті є, завдяки їх становищу в суспільнім життю Українців по цім боці океану, створити тут запілля для визвольної боротьби Українців на їх корінних землях. У визвольній боротьбі, зверненій проти ворогів України, не сміє бути поділу між старим і новим краєм, не сміє бути поділу між поселенцями тут Українцями на ріжні групи, що з собою ворогують. У визвольній боротьбі провідною ілеєю мусить бути насильне усунення займанців з українських земель фізичною силою, по переднім підготуванню українського народу до цеї цілі як духово так фізично. Щоби підготувити себе духово, треба в перед очистити український нарід з усяких клясових і угодово-політиканських отаманій. Треба всяку підготовку на цім полі підпорядкувати визвольному рухови на корінних землях України. У визвольній боротьбі, як і в кожній іншій боротьбі, мусить бути один провід. Провід опертий на

ідеалі вищості інтересів нації понад інтересами груповими. Провід на корінних землях України, що опирається на народі, який живе на своїх корінних землях.

Підчас того, як провідники українського визвольного руху на корінних українських землях беруть активну участь у ній і денно приносять сотки жертв у майні, здоровлю і своїм життю, провідна верства українського визвольного руху по цім боці океану може співпрацювати з ними лише жертвами матеріальними, духовим і фізичним підготуванням себе до активної співпраці з ними на час рішальної атаки, та в міжчасі висвітлювати українські справи між горожанами інших держав, відповідно до потреб і вказівок проводу українського визвольного руху на його корінних землях. Українські професіоналісти по цім боці океану мають як найліпшу нагоду вести українську пропаганду і рівночасно себе приготувляти як духово так і фізично. Один з найбільших виховників німецької молоді перед війною, Ганс Райхенбах, сказав таке до німецького народу: “Ми мусимо скріплювати в масах бойовий інстинкт, виховувати молодіж, щоби вона вірила, що як виросте, мусить обороняти свою батьківщину. Великою небезпекою є голошення міжнароднього мира, котрий, на щастя, не приймається у здорових масах, а лиш у частини так званої культурної групи”.

Вагу фізичного вишколу все і всюди признають не лиш державні нації, але його вагу і конечність все признавали поневолені народи, що вели визвольну боротьбу. Одначе духове й фізичне виховання мусить іти рука в руку. Відомий вояк, маршалок фон дер Гойтс, так про це висловився у відношенню до свого народу: “Ми мусіли виробляти військовий дух у нашім народі і в тій цілі мусіли перше всього збуджувати військовий дух у нашій молодіжи”.

Такої підготовки духової і фізичної сподіваються Українці на корінних землях від Українців по цім боці океану, а голоено від їх тутешніх професіоналістів. Так довго, як визвольна боротьба українського народу на його корінних землях продовжається, аж до ча-

су, коли вона закінчиться успішно, є обов'язком супроти своєї нації підпорядкувати всякі інші справи цієї визвольної боротьби Український нарід вірить, що українські професіоналісти по цім боці, подібно, як і професіоналісти інших народів, що вели визвольну боротьбу, сповнять свій національний обов'язок і, як сильне запілля української визвольної боротьби, уможливають вигнання займанців з українських земель та відновлення, закріплення і поширення Самостійної і Соборної Української Держави.

Проф. Іван Боберський

ОРГАНІЗАЦІЯ

(Відчит, висланий на Другий Зїзд “Товариства Українських Професіоналістів” у Шікаго в серпні 1934 р.)

1. Пише і варить.

Лучалося, що якийсь смільчак з порожною кишенею, але з головою, повною думок, зачав видавати часопись. Сам писав статті, а навіть дописи, складав текст з черенок, ломив сторони. Печатав на малій пресі, пакував, адресував, клеїв марки, надавав на пошту. Все робив сам один. Замітав також свою редакційну кімнату, яка була рівночасно друкарнею, кухнею і їдальнею, бо тут варив собі чай на снідання, чай на обід і чай на вечерю. Розносив особисто часопись по skleпах і по людях, щоби придбати передплатників. Наклад: 1,000 примірників.

2. Три тисячі осіб.

В Америці ростуть великі дерева, які мають в об'ємі 12 метрів і тут повстають також редакції надзвичайних розмірів.

Перед нами високий будинок, на даху залізні піраміди радіової стації, залізні стовпи з порцеляновими голловками на телефонічні і телеграфічні дроти. Вечером світить на даху огнений стовп для летунів. У будинку на кільканацять поверхів цокають по бюрах машини до писання, дзеленькають телефони. По ліфтах, коридарах, бюрах люди входять і виходять. Постійно надходять листи до відділів для політики, промислу, торгівлі, банковости, літератури, моди, змагу, новинок. Чути приглушений цокіт з великих саль, де працюють складачі при стрічниках (лайнотайпах). Люди пливають до інформаційного бюро, до поктового відділу, до каси. високі сали, високі вікна. В при земелю у ве-

ликих галях шумлять великанські машини, що великі вали білого паперу переминують в зложені вже, готові до продажу примірники часопису. Репортери й світлиці привозять новини автами і літаками. Понад 1,000 дописувачів шлють свої дописи з цілої держави, понад 50 дописувачів пересилають свої статті з різних чужих держав на всіх континентах: радіом, телефоном, листами. З парламенту йде голос промов до редакційних кімнат. Часопись виходить у великім форматі рано і вечером. Всіх осіб котрі в будинку заняті при часописі, є понад 2,000. Часопис розвозять автами, літаками і шлють залізницею. Наклад: 2,000,000 примірників.

Редакція, де редактор сам пише й друкує, і редакція з автами і літаками, це неначе муха і слонь.

3. Освіта варта гроші.

Мій знайомий, Українець, зайнятий в більшій англійській друкарні, сказав мені таке: “Коли я працював як складач при українським часописі, то ніколи не було там гроша щоби заплатити за роботу редактора, адміністратора й мене складача. Я думав, що видавати часопис, то значить роздавати за дармо освіту, робити довги й жебрати. Але тут побачив я, що освіта у людей має вартість, що за нею питають і платять. Тут нема довгів. Гроші приходять від передплатників, а також за оголошення. Хто тут робить, дістає правильно свою платню. Часописом журиться не лише редактор, але й люди, що хотять його читати. Платять на час, бо знають, що за освіту варта заплатити”.

4. Відлюдок.

У Саскачевані переїздили ми попри якусь фарму. Каже мій товариш подорожі до мене: “Отцей фармер мешкає сам один на своїй фармі. Сам варить, пере своє білля, доїть корови, обробляє своє поле. Відлюдок”.

Відповідаю: “Огляньмо його хату”.

Ми злізли з воза, зблизилися до домівки. Це була якась буда з дощок, обложена соломкою і гноєм, з вузкими дверима і малим вікном. Довкола не порядок і не чистота. Худоба стояла при великім горбі соломи. Господаря не було дома. Я не міг з ним пізнатися і ми поїхали далше.

5. Гарне обійстя.

На іншій фармі стрінули ми господаря і господиню, що мали трьох синів і дві доньки. Один син був торговцем в місточку, одна донька учителькою. Два сини працювали на фармі, помагали батькови, одна донька працювала з матір'ю. Це була фарма, де пятеро людей ділили між себе роботу, доповнювали себе, а в разі потреби донаймали робітників, щоби обробляти землю, плекати худобу і дріб. Мали для себе досить і достарчали поживи до міста. Магли заощадити собі гроша на будучий час. Коли я розглядався по їх гарному обійстю, прийшов мені на гадку непоралний недолюдок, який не потрафив зорганізувати роботи на своїй фармі.

6. Подер черевики.

Був час, що не вистарчало написати лист до своїх знайомих, але треба було його вислати післанцем. Післанець ішов пішки, або їхав на коні. Добре змучився, заки відбув дорогу і мусів уважати, щоби не згубити листа, або щоби йому хто листа не відобрав. Добре задихався, заки дістався, а коли вернувся, боліли його кілька днів ноги і крижі, а мусів також подерті черевики дати направити.

7. Все за пять центів.

Стоїть будинок, малий, або великий з написом “пochта”. Купуємо в одного чоловіка при вікні марку за пять центів, наклеюємо її на горішнім правім розі адресованої сторони листа і мечемо лист в шпару почтової стіни, де написано: “Листи”. Другий чоловік на

пochtі бере наш лист з коша при шпарі, кладе на стіл, прибиває печатку, читає адресу і мече його в міх з написом: “За море.. Третий чоловік зав’язує міх і кладе його до авта, четвертий везе міх з листами на залізничий двірєць, п’ятий кидає міх у залізничий вагон, шестий пускає в рух льокомотиву і завозить міх над море, семий витягає міх з воза, кидає міх в авто і відвозить до корабля. Осьмий свище сиреною так, що цілий порт здригається і жене кораблем через Атлантийський Океан аж до Шербургу у Франції. Дев’ятий витягає міх з нашим листом з корабля. Десятий ладує його в трок і відвозить до поїзду *Orient-Express*. Одинацятий жене цим гарним поїздом через Відень до Царєграду, але у Відні дванацятий чоловік витягає міх з вагона, виділює листи на різні сторони і дає наш лист в другий міх з написом “Lemberg”. Тринацятий чоловік завозить автом міх з нашим листом на “Нортбангоф” у Відні і віддає до поспішного поїзду на схід. Чотирнацятий чоловік пускає льокомотиву з довгим поїздом через Прерів, Краків, Перемишль і стає у Львові. П’надцятий переладує міх на авто і везе його на пошту при вулиці Словацького. Шіснацятий отворяє міх і розділює листи між листарів. Сімнадцятий заносить лист відповідно до адреси на вулицю Руську число 20, “Сокіл-Батько. Там отворяють його і читають: Поздоровляю Вас з усім добром. Я здоров і такого здоровля Вам бажаю. Посилаю Вам чек з моїм підписом на два і пів доляра. Запишіть що я купую один квадратний метер львівської землі під український город. Я заробив ці гроші дуже тяжко, але я хочу, щоби наш нарід став свободний. Здоровлю Вас щиро при Вашій роботі для нас всіх”. Підпис — чий? Ваш.

Ця пересилка листа коштує лише пять центів, а за ці гроші сповнює кожний з поштової організації по дорозі свою часть роботи, виконує її докладно і на час. Лист доходить до ціли так само безпечно, як колись осібним післанцем, який ніс його в торбі і тримав палицю в руках, щоби мав чим боронитися. Ми бачили зорганізовану працю у великій редакції. Там була во-

на по більшій часті рівночасна. При перевозженню листа приходять часті праці, одна по другій; це є чергова праця. В кожній організованій праці знаходимо роботу рівночасну і роботу чергову. Коли один чоловік працює, як цей редактор, що все сам виконував, або як фармер-відлюдок, що також сам все робив на фермі, то така праця не є зорганізована. Зорганізована робота зачинається при що найменше двох людях.

8. Як організується пустар.

Приїде емігрант зі старого краю в пустар Америки, чи Канади, бере фарму, працює якийсь час сам, а в кінці спроваджує жінку. Праця ділиться вже між дві особи. Господар працює коло поля, господиня робить роботу в хаті. Це вже зорганізована робота. Дві особи працюють і доповняються в роботі.

За якийсь час прибувають в околицю поодинокі люди, беруть фарми, спроваджують свої жінки й ціла околиця розпадається в окремі господарства. Пустар поділився. Одначе люди відчувають, що не можна цілком відділитися. Один потребує другого, а всі потребують мати приступ до залізниці. З початку відділюються, потім лучаться, щоби спільно покрити видатки на дороги між собою і на дорогу до залізничної стації. Опісля видять що потрібна є для їх дітей школа і це знову лучить їх. Будують церкву, будують просвітний дім; кождий дає свою часть роботи і свою часть гроша. Розділені злучилися роботою для ціли, яка стала важною для них всіх, як жерело води, до котрого люди йдуть з усіх боків, щоби заспокоїти спрагу.

Що діється дальше? Люди напливають, розбирають землю і на великім просторі, який був пустий, мочороватий, зарослий корчами, виростає багато фармерських хуторів, доми, стайні, комори, шопи на рільничі машини. Будується більше шкіл, повстає більше шкільних “дистріктів”. Тепер приходить дальший ступінь організації. Люди кількох шкільних дистріктів лучаються в одну громаду, по англійськи “муніципал”, вибирають муніципалних радних і вїйта, а ця муніципаль-

на рада стягає податки на потреби цілого муніципалу: на школи, дороги, боротьбу з бурями, на шпиталь.

Однак організація не лишається на цім ступні. Люди, які поселилися на давнім пустарі, фермері, склепарі, ремісники, робітники вибирають послів до крайового сойму, це є до сойму стейту в Америці, а до сойму провінції в Канаді. Вони вибирають також послів до парляменту в Канаді, а до конгресу в Америці. В цей спосіб мають вплив на порядок в цілій державі і на головний провід держави. В Америці верховий провід має президент, в Канаді премієр міністрів, який тут співпрацює з намісником британського короля.

9. Держава як будівля.

Держава є найбільшою і найскладнішою організацією. В Канаді десять мільйонів людей, в Америці сто двацять мільйонів людей працюють на двох просторах, а кождий з цих двох просторів є такий великий як ціла Европа, де живе 493 мільйонів людей. Европа обнимає трицять держав, Північна Америка лише дві.

Держава це організація людей які працюють на рілі, в промислі в торгівлі, при війську, в школі, в банках. Цілю держави є порядок, безпеченство справедливості, опіку всім людям які живуть на її просторах. Кождий член держави працює для себе, одначе не відділюється від інших; він дає частку своєї праці в хосен всіх інших, які разом з ним є членами цієї економічної спілки, якою є держава. Кождий чоловік в державі має право в свою користь, а переймає також обовязки, які повнить у користь всіх інших членів держави. Економічна спілка на контракті: я це даю, а це беру.

Характер держави залежить від цього, як розділені є права і обовязки між горожан і в який спосіб визначають горожани людей до пильнування в державі. В цих двох точка ріжняються держави від себе. Порівнати їх можна з будівлями. Держава є неначе будівля до котрої уживається ріжного матеріялу. Вона має широкі підвалини і підноситься до якоїсь висоти. Кожда держава є однаковою висока, але не кожда держа-

ва є однаково підмурована. Будівлі ріжняться від себе з верху і в середині. Інакші кімнати, інакші хідники, інакший дах, інакший шпиль на даху.

Приходить час, що треба будівлю перебудувати: змінюється поділ кімнат, поправляється хідники, перемальовується фасаду, поправляється дах, дається інший шпиль. Трафляється, що будівля стала така неужиточна, що треба її завалити і поставити на її місце нову: нові підвалини, нові ліпше поділені поверхи, краще поділені салі, високі вікна, ліпші комини, щоби дим ішов в гору, щоби воздух в кімнатах і салях був чистий. Так само в державі. Поправляється її щоби відносини були більше справедливі, або валиться її щоби все з низу до гори змінити й уліпшити.

Канада і Америка ріжняться з верха і в середині, а обі держави думають постійно над порядком, поправляють його. Це значить, що всі члени цих держав, всі горожани, роблять спостереження, що треба поправити, і ставлять свої внески на зміни. Всі цікавляться порядком в державі і стараються зробити розділ праці, поділ прав, висоту платні за працю, як найбільше справедливі. Інакше виглядає вежа парламенту у Вашингтоні, цілком інакше виведена вежа парламенту в Отаві.

10. Загадочне слово.

Слово “органом” є грецьке і означає “оруддя”. Від цього грецького виразу уживається в нашій мові слово “орган”, яке означає якусь часть чоловіка чи звірини, чи рослини, яка сповняє свою роботу. Око є органом зору, ухо є “органом” слуху. Цим словом називаємо також усякий середник до передавання думок: голос чоловіка, часопис.

Слово “організація” походить від грецького слова “органом”, має однак латинське значіння: “Organisatio”. Це слово може означувати роботу над порядкуванням людей, які ще не упорядковані, а може означати й означає звичайно людей, упорядкованих вже в якесь товариство до праці, або до розривки.

Українській мові відповідає чужому, тяжкому слову “організація” наше власне слово “улад”. “Організувати” значить “уладжувати”. “Організаційний” значить “уладний” або “уладовий”. “Організатор по українськи “уладник”. Ліпше уживати своє, як чуже, та ще до цього зле його вимовляти. Чув я такі вимови “ворганізація”. “варганізація” “варгація” “ворганация”

Хор це організація, яка має за ціль піднести нашого духа порпавно відспіваними піснями. Пекарня це організація, яка має спекти хліб і смачні булочки до кави. Банк це організація, щоби одні вкладали гроші, а другі щоби їх позичали та платили відсотки банкови і вкладчикам. Рахунковий кружок, це організація, яка розвиває красу нашого тіла. Крамниця, це організація, яка обслугує покупців крамом. Читальня це організація, щоби ширити освіту.

Організація вимагає слідуючих умовин: 1. мати одну думку; 2. знати ясно свою ціль; 3. розділити роботу між найменше двох людей; 4. посідати провідника в роботі; 5. слухати провідника; 6. виконувати свою часть роботи на час і без помилки, після наміченого наперед пляну.

11. Муравлі, пчоли мухи слон.

Муравлі зорганізовані. Їх муравлисько це організація, де кожний муравель знає свій обовязок, який він докладно на час виповнює. Муравлисько має для того вигідні тунелі, гарні салі, добрі леговиска і стріху, яка хоронить від дощу, спеки і вітру. Від муравлиська йдуть биті шляхи, якими муравлі розходяться шукати поживи. Коли пастух із збитків встромить свою палицю в таку палату, де може мешкати 100,000 муравлів, муравлі нападають палицю, кусають її і бороняться, а інші відносять білі яєчка (личинки) і ховають їх перед ворогом. Ніхто з них не дезертирує, але борониться.

Пчоли в улию зорганізовані. Всі повнять свої обовязки, а при ворітцях пильнує варта, щоби ніхто чужий з комах не вліз до улия забирати мід.

Мухи цілком не організовані. Кожда на свою руку для себе літає, живиться, брентить, крутиться. Не мають своєї оселі, як муравлі, як пчоли. Можна їх виганяти, зараз втікають, не бороняться. Не солідарні, не помагають собі, одна за другою не обстане, одна другої не слухає, не мають провідника.

Великий, мудрий звір, слонь, жиє стадами які мають провідників. Коли він зверне увагу на небезпеку, всі його слухають і йдуть за ним. Дикі коні мають провідника. Буйволи мають провідника. Вівці йдуть за своїм провідником. Журавлі летять ключем за провідником у вирій. Звірята відчувають: коли нема небезпеки, можна поводитися як небудь, коли приходить небезпека, якась пригода, треба знати, хто провідник і слухати його проводу.

12. Устав організації.

В Америці і в Канаді є нагода вишколитися в організаційній роботі по українських товариствах, а можна організаційні способи пізнати в державних організаціях і у фахових юніях.

Коли люди лучаться в товариство, обдумують устав, який начеркує обовязки і права членів, подає провідну думку товариства і визначає ціль праці та способи праці. Устав товариства підлягає постійним змінам, бо підчас роботи знаходять члени, що належало би змінити, щоби робота йшла краще, та щоби обовязки членів були рівномірно і справедливо очеркнені. Ці поправки і дискусії над ними рівнаються поправкам законів в державі.

Коли устав обдуманий, вибирають члени старшину, щоби провадила роботу, а тоді старшина і члени розбирають роботу між себе, визначають дні і години на працю і на звіти з виконаної вже праці. Організація ставляє чоловіка там, де він найвідповідніший. Чоловік добрий на скарбника, не є часом відповідний на секретаря.

Старшина, вибрана членами піддає гадки і дає примір в роботі. При роботі і при нарадах вчаться люди

думати, порівнювати, оцінювати, предвиджувати, обчислювати, здавати прилюдний звіт з роботи, переводити провір у праці, привикати до провірки своєї роботи, не ображатися провіркою праці й каси.

У товаристві учаться люди поступати чесно з громадським добром, не шукати лише свого зиску, але глядіти на зиск громади. Громада це ми. Хосен громади є також нашим хісном. У товаристві виробляється громадський дух солідарности.

13. Чоловік освоюється.

Праця в організації виховує людей, можна сказати, освоює, робить їх дійсно товариськими, дає їм товариську лучність і певність себе. Перестають боятися і встидатися, стають смілі і ввічливі.

Члени товариства пізнають свої прикмети і вирівнують свої недомагання. Стараються переводити намічений плян роботи в діло і розвивають що раз більше свій сприт і досвід. Зачинають вірити в свої сили. В товаристві можна навчитися видержати відемну гадку про свою роботу і справити її так, що вона буде добра. Розумна гадка інших учить кожного чоловіка. Коли виходить непорозуміння, члени товариства мають нагоду винаходити способи, як непорозуміння залагодити і як їх на будуче уникати.

14. Школа на провідника.

При роботі в організації можна навчитися, як переводити наради, як кермувати зборами, як удержати порядок серед більшого числа людей. Тут є нагода бесідувати, наводити докази, переконувати. Виробляються знавці, працівники, організатори, які вміють бесідувати, проникати чужі думки, холоднокровно і ввічливо відповідати, і мовчати коли треба. Штука мовчання це дуже мало у нас знана. Вибалакуємо все, що треба і що рішучо належалоби замовчати.

В організаційній роботі виробляються люди, які мають організаційний талант, уміють начеркнути плян

і виконати його, уміють притягнути людей до роботи і заохотити їх, уміють відкривати сили до праці і підтримувати їх при роботі, вміють зацікавити працею і відкрити дорогу до успіху. Розумний такт, який посідає провідник, або організатор не є виписаний в уставі організації. Такт показується в поведінню з членами і примінюванню приписів товариства. Тактовного провідника слухають; нетактовному провідникови люди бунтуються. Члени відчують з часом ввчливість і виrozumілість проводу і самі стараються заховуватись по громадянськи. **Провідник-організатор має так поводитися, щоби було легко його слухати. Нам потрібно розумних, тактовних, рухливих провідників, економічно незалежних від свого оточення.**

Колиж провідник залежний економічно від цих, яких провадить, то його положення дуже трудне. У такому разі потребує дуже багато дотепу і практичного розуму, щоби задержати повагу і надати своїм словам рішачою сили. Члени не повинні в такому разі понижати провідника і витикати йому брак майна, а цінити його провід і його поради. Без нього були би, як тіло без голови.

Одна вчителька Рідної Школи подавала свої замітки громадянам, які платили їй за науку дітей. Коли скінчила говорити, підійшла до неї одна з громадянок і сказала так: "Що ви тут маєте нам говорити. Та ви навіть свого гавзу не маєте!" В очах цієї жінки має право давати поради лише сей чоловік, що посідає свій "гавз".

15. Свобода вчить свободи.

Віками чекали ми на чужі прикази й виконували їх як чужі піддані. Без чужого приказу не вільно нам було рушитися від року 1300. Тепер не можемо наломитися до свободи. Не можемо привикнути до цього, що можемо вибирати провідників з поміж себе і працювати під проводом своїх власних організаторів. Це страшна поява, бо вона допровадила нас до цього, що ми не хочемо свого провідника слухати а очікуємо при-

казів від когось чужого. Ми були господарями на своїй землі в літах 700—1300. Дуже давно! Невольа задуже нас прибила до землі. В нових краях маємо нагоду і можливість кермувати собєю, а на нашій рідній землі панують дальше чужі наїзники.

Вчимося плавати. Коли плаваємо вчимося чужої мови. Коли говоримо нею, вчимося гуляти. Коли гуляємо, вчимося правити собою. Це можемо виконати в своїх товариствах, як читальні (просвіта, народний дім, робітничий дім), хор, акторський кружок, спортовий клуб, щадниця, спілка, співдільня, копальня на уділах, співдільна фабрика, видавнича спілка. Коли постійно напружуємо наші сили, набираємо вправи. Кождий з нас хоче ставати ліпшим, сильнішим, свободнійшим. Праця в товаристві дає вправу в громадянській підприємливості і відповідальності. Вона підносить нашу волю і наш ум, як орла підносять крила понад поля, ліси, ріки і гори.

16. Умово хорі.

Слухачі медицини відвідували велике заведення для божевільних. Примар цього великого шпиталю для умово хорих обводив студентів і поясняв їм хори.

Це були часто люди, що виглядали здорові на тілі, але недомагали нервами і мозком. Одні сиділи тихо, інші ходили поволи, інші проходили скоро. Одні стукали по стінах, другі кричали від часу до часу, або реготалися без видимої причини. Були такі, що працювали в городі. Коли відвідини скінчилися, запитав один із студентів лікаря: “Пане докторе, а не боїтеся, що ці варіянти нападуть на вас і на ваших помічників? Адже є їх тут далеко більше від вас?”

“Немаю найменшого страху” — відповів лікар. — “Ми обходимося з ними дуже лагідно. Знаємо, що умово хорі не потрафлять зорганізуватися”.

17. Ржа.

Українці заржавіли. Ржа байдужности осіла на них

грубою верствою, бо від століть рішали про них Татари, Половці, Турки, Москалі, Поляки. Заржавіли так, як ржавіють завіси дверей у пивниці, яких довго не отвирається. Це видно з таких появ, що не хочемо забирати голосу у важних справах, які до нас відносяться. Не хочемо відповісти на лист. Навіть коли нам пришлють марку на відповідь. Не хочемо прийти особисто на нараду. Не хочемо дати своєї грошевої помочі на громадянську справу. Не хочемо передплатити часопису. Не хочемо купити книжки. Не хочемо платити вкладки до товариства. Не хочемо йти головувати. Не хочемо стати в обороні нападеного й очорненого.

Наведу один однісенький приклад: Василь Авраменко випровадив у честь Вашингтона цілу низку академій з українськими танками і скінчив недобором. Самі Українці не прийшли, щоби купити карти вступу і помогти в цей легкий спосіб покрити кошти прегарного українського виступу, який мав піднести блиск українського імени і зелнати прихильність американської держави для Українців в Америці і поза Америкою. Це величавий хмародер байдужности, вищий над всі хмародери Америки. Можемо похвалитися: і ми посідаємо щось дійсно великого: байдужність.

18. Огненна лява.

Помітити можна часом, як під грубою верствою байдужности кипить огненна лява честилюбивости і вибухає несподівано, неначе пригаслий вулкан. Ледви вибився якийсь Українець на перед і став секретарем муніципалу, або послом, або головою товариства, появляються проти нього два, три честилюбивці, що стараються його стягнути з драбини, а самі бажають видрапатися кілька шаблів вище. Роблять це без уваги на те, що вони рішучо не ліпші і не мудрійші від тамтого, навіть не працювали серед громадянства, або працювали зле.

А між нами є так багато простору до роботи і так багато незробленої роботи, що для всіх є місце, хто

лише хоче працювати і вміє працювати. Чоловік, що має змисл на провідника, або організатора, знайде собі поле до попису і не потребує туди йти, де вже другий працює. Честилюбна лява нищить довкола все, що лише натрафить на дорозі. Коли хтось є послом в одному дистрикті, то ти старайся бути послом в якимсь другим дистрикті, не в цім самім.

19. Нічого не дам.

Один гурт людей оголосив якусь збірку. Другий гурт кричить по часописах, а навіть по вічах: “Не дайте їм нічого, дайте нам”. Вереском дуже легко застрашити кого небудь. Такими криками годі розвинути жертвенність. Радше належалоби сказати: “Ви дали там тим на плуг, а ми збираємо на коні до плуга. Дайте і нам. Тамто діло було добре, наше також”.

Ми й так не любимо дати гроша на наші власні громадянські цілі. Часом дещо дамо, щоби збутися. Дають свідомі одиниці. Загал все ще не жертвенний. Не любимо платити вкладок до товариства, хоча вкладки дуже маленькі. Коли скарбник прийшов до одного визначного члена по вкладку, цей крикнув на нього: “Заберайтесь! Нічого не дам!” Вкладки не заплатив, ще образив скарбника. Без відповідно великих вкладок не можуть товариства розвиватися. Погляньте, які великі членські вкладки в інших народів.

Українці не можуть мати значіння в державних партіях Америки й Канади, де першою умовиною членських прав є заплачена членська вкладка.

Скажете: Українці “бідаки”. Так? Прошу обчислити, скільки гроша піде на непотрібний тютюн і на непотрібний алкоголь. Мільйони платять разом. Колиж ми уважаємо за відповідне видавати гроші на непотрібні, а навіть шкідливі річи, повинні ми постановити собі, що мусимо дати також на дуже потрібні видатки. Що найменше 5% цілого нашого річного зарібку повинні ми видати на вкладки, часописи, книжки, датки. Організація мусить бути сильна духом, але вона мусить бути сильна майном. Чим більше свідо-

мости і лучности, тим більше дає нарід на свої ціли. Видістатися на верх коштує. Не забуваймо, що маємо організацією і боротьбою дати докази, що ми є власниками і господарями української землі, не наїзники.

20. Дикі рожі.

Уроїлося нам, що часописи ростуть, неначе дикі рожі. Ростуть дикі рожі не мудрі, миршаві, але з великими колючками. Кождий може їх рвати, але не може з них рвати червоні ягоди і смажити. Тому не хочемо слати передплати, хоч дістаємо часопис. Колиж часопис не приходить, не передплачуємо його. “Нехай мені посилають даром”. Погляньте на наші часописи. Виглядають як свербивус. Один редактор усе робить і ще журиться, звідки покрити видатки на папір, чорнило, друк, марки. Що редактор на старість не забезпечений, ніхто з нас про це не журиться.

Кричимо на Румунів, що нам відбирають школи. Сердимось на Словаків, що записують при статистиці Українців на Словаків. Лютуємо на Поляків, що бють нас буками на смерть. Ненавидимо Москалів, бо заморюють голодом міліони Українців, однак ані Румун, ані Словак, ані Поляк, ані Москаль не заступає нам в Америці і в Канаді дорзги на почту, щоби ми післали передплату на часопис. Кождий дорослий, що сам заробляє на себе, кождий мужчина, кожда жінка повинні передплачувати часопис, читати його, дописувати, щоби скріпити редакцію і зробити часопис таким самим, як виглядають чужі часописи: багатий зміст, статті, писані фаховцями і знавцями, відомості, подані телеграфом і радіом, образці з найновіших подій. Кождий нарід організується безумовно при помочі часописів. Часопись дбає, щоби освіта розходилася в нарід, як серце дбає, щоби кров кружляла в жилах. Чую питання: “Котрий часопис передплачувати?” — Декотрі люди передплачують у Канаді всі канадійські часописи, в Америці належать Українці до союзів обезпечення і дістають обовязково часопис

із Союзу, котрого вони є членами. Хто передплачує часопис, передплачує видно такий часопис, який йому по нутру. Належить підперти передплатою передовсім такий часопис, що щиро і сміло домагається свободи і незалежності українських земель в Європі та організує Українців в новім краю економічно й політично, щоби добули собі тут як найбільше майна і політичне значіння, щоби посідали силу та завзяття помогти в боротьбі за державність України.

В новім краю, в Америці і Канаді, мають українці повну свободу рухів і тому, можуть щиро попрацювати над переведенням безоглядної боротьби проти наїзників України. Треба грабіжника приневолити, щоби віддав заграблене добро. Добровільно він його не зверне.

21. Дрімота коло плота.

Товариства повторяють постійно найпростійші недбальства: секретар не пише протоколів, скарбник не записує видатків і не переховує квітів, голова не скликає засідання старшини, члени старшини не приходять на засідання, або спізняють півтора години, члени не приходять не дивлячися на запросини, на збори і нема правної повноти, щоби збори відбулися, члени старшини не виготовляють звітів зі своєї роботи, старшина не подає звіту ані в часописах, ані особними друками, ніхто із старшини не має перегляду на видатки і на роботу товариства, ніхто не відповідає на листи, ніхто не стягає гроша, які різні люди винні товариству. Нема рухливих і підприємчивих людей серед членів. Дрімота.

22. Небосклін.

Коли йде про це, щоби говорити з правлінням Америки, або Канади, думає не одно товариство, що воно може поспішити чим скорше на перед і наговоритися там до схочу. Підчас виборів звиваються на перед до різних партій не лише відпоручники товариств, але також поодинокі члени, щоби ставити умо-

вини і запевідати свою поміч, або кириню.

Подібно діється, коли йде про виступ проти ворогів в Європі: товариства не можуть рішитися на спільний виступ. Вириваються поодинокі, як поодинокі согні до бою. Замість, щоби рушила ціла боева лінія. Це ослаблює удар, який би повинен вийти як найсильнійше.

Коли приїде якийсь Українець з Європи, артист, або відчитник, або організатор політичної, чи грошевої помочі, дістається нагло у вир вихрів, які бють на нього з різних боків. Кожде товариство хоче щоби лише з ним держати, в його імені виступати, а до інших не заходити. Коли приїзжий зайде до одних, бо від когось мусить зачати, інші зараз це провідають і говорять до нього: “А, то ви вже з тамтими, ми нічого не можемо вам порадити.” Не знати, хто господар, хто удержує порядок і хто має право говорити в імені американських, чи канадійських Українців. Кожде товариство штовхне гостя під бік і багато часу мине, заки на чолах розійдуться хмари, небосклін виясниться і українські товариства рішаються помогти приїзжому, не дивлячись не те, що він “зайшов до інших”. З таких пригод ясно для кожного, що при-давсяб організаційний і репрезентаційний верх, який закінчував би будову всіх товариств одною копулою. Українські товариства в Америці і Канаді відчувають до нині замало що належать безсумнівно до вищої організації, якою є український нарід. Тому повинні би відповідно до цієї обставини поводитися. Потрібна українська осередня в Америці, а також українська осередня в Канаді. На таку централю малоб кожде товариство вплив, бо голова, скарбник і секретар кожного товариства взявби участь у виборах старшини централі. Старшина складаласьби з яких десять людей. Тепер приходить замітка болюча для кожного Українця, що хоче мати все “за дармо”: Кожде товариство мусілоб заплатити до головної централі вкладку, щоб централю була в стані одержати хоч одну кімнату на бюро і одного чоловіка, що провадивби листування, робив обїздки і виконував зарядження верхов

ної старшини. Америка зробила в цім напрямі дуже багато, Канада ставить щойно перші кроки. Коли приходилоб говорити з партіями, з правлінням, зайнятися відпоручником з Європи, зарядити датки на поважну ціль, виконати який прилюдний крок проти ворогів. в таких випадках організаційний верх розваживби і порішивби справу та повідомивби товариства, як належить поступати.

Така організація вимагає свідомости і карности. Одначе в цім напрямі йдемо і тому говоримо про ціль, до котрої хочемо прямувати, щоби наші сили не розворушились, не нищили одна одну, але лучилися, щоби були упорядковані і щоб осягли як найбільші успіхи.

Організація є для кожного народу ключем до праці, до перемоги, до значіння серед інших народів.

Любляна, Югославія, серпня 8-го 1934.

ПРОТОКОЛ З ДРУГОГО ЗІЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

Наради 2-го Зізду Українських Професіоналістів з Америки і Канади відбулися дня 6-го серпня 1934 року в салі при 2408 Шікаго вул. в Шікаго.

Збори відкрив голова товариства п. Малицький, подаючи таку програму зізду:

- 1) Реєстрація членів і гостей,
- 2) Перечитання протоколу з 1-го зізду,
- 3) Вибір президії до перепровадження зборів,
- 4) Вибір Контрольної і Резолюційної Комісії,
- 5) Привіти устні і писемні,
- 6) Звіт предсідника за минулий рік,
- 7) Звіт секретаря,
- 8) Звіт касієра,
- 9) Звіт контрольної комісії,
- 10) Відчити і промови,
- 11) Приняття статута,
- 12) Вибір уряду на 1934-35 рік,
- 13) Вибір міста де має відбутися 3-ий зізд,
- 14) Внесання для добра організації,
- 15) Закінчення зборів.

На внесення капітана Барабаша і д-ра Канчіра програму зборів одногосно принято.

1) Секретар відчитав лісту присутних членів і гостей.

2) Секретар прочитав протокол з 1-го зізду в 1933 р., а на внесення д-рів Сіменса і Кочія збори прийняли цей звіт.

3) На внесення д-рів Сіменса і Кочія принято, щоби збори провадив адв. Малицький, адв. Сдук і д-р. Г. Г. Скегар.

4) До контрольної комісії вибрано д-ра Канчіра, Д. Чорного, і п. Онуфреїва.

5) До ревізійної комісії вибрано кап. Барабаша і д-рів Сіменса і Кочія.

6) Привіт від Українських Націоналістів виголосив гість з Європи п. О. Грибівський, а від гетьман-

ців говорив п. А. Шаповал. Коротку промову виголосив також о. д-р Ковальський.

Дальше відчитано писемні привіти, котрі надіслали: д-р Яців з Віндзор, адв. Тарнавський з Клівленд, адв. Гаврилко з Нью Йорку, панна Беренс з Нью Йорку, адв. Романюк з Едмонтону, інж. Гладкий з Джерзі Ситі, д-р Білик з Нью Йорку, д-р Оробко з Едмонтону, д-р Марголін з Бостону, апт. Лазечко з Вінніпегу, адв. Стечишин з Йоркстону, інж. Лисогір з Нью Йорку, адв. Лазаревич з Едмонтону, д-р Вахна з Торонто, адв. Арсенич з Вінніпегу, д-р Кібзей з Дітройт, адв. Марія Закус з Вінніпегу, панна Зибликевич з Бруклина, панна Гаврилук з Вінніпегу, посол Горецький із Смокі Лейк. Алберта, адв. Кузьма з Нью Йорку, О. Д. Стеткевич з Джерзі Ситі, посол Лучкович з Отави, Канада, інж. Малевич з Пітсбургу, інж. Мельник з Кадомин, Алберта, адв. Чарнавський з Дітройт, проф. Біберевич з Вінніпегу, панна Лютак з Вінніпегу, шкільний інспектор Ф. Т. Гаврилук з Біггар, Саск., адв. Шумейко з Мейплвуд, Н. Дж.

7) Покликаний до звіту п. Малицький переповів про всякі труднощі які кожде товариство переходить у своїх початках, одначе заявив, що на його думку тих труднощів уже не буде в нашій організації, бо все вже полагоджено, а члени чимраз більше зачинають інтересуватися нашим товариством.

8) Д-р Скегар, головний секретар, поділив свій звіт як слідує :

- а) Кореспонденція,
- б) Скількість членів,
- в) Що пише про нас преса,
- г) Видання книжкою всіх промов з обох зїздів.

До точки а) секретар переповів, що він виробив по 6 копій зі всіх промов із 1-го зїзду та вислав їх до газет, окрім цього написав три рази по 6 відозв до газет. Опісля вів листування з членами, а також відповідав на всякі запити не членам. Дальше збирав імена українських університетників та наклонював їх вписуватися до нашого товариства. Заявив також

що, на жаль, наші професіоналісти не відповідають на листи, бо пр. ми вислали аж 240 запрошень на зізд, а отримали заледви 32 відповіді.

До точки б) секретар заявив, що теперішня збірка українських університетників показує, що маємо таку лісту:

B.A. — 67; B.S. — 63; LL.B. — 44; M.D. — 33; D.D.S. — 14; Ph. G. — 13; M.A. — 12; M.S. — 7; Ph.D. — 4; B.D. — 3; Ph.B. — 2; B.M. — 2; LL.M. — 2; J.D. — 2; D.N.B. — 2; B.Ed. — 1; M.B.A. — 1; V.P.L. — 1; M.P.L. — 1; M.Ed. — 1; D.V.M. — 1; S.J.D. — 1; Radio Eng. — 1; Art — 2;

Або таких, що мають укінчений один факультет, є 135 осіб, два факультети 55, три факультети 9, і чотири факультети 1 особа.

Ті університетники вийшли із отсих шкіл:

Університети:

Колегії:

Manitoba University	48	Dickinson Law School	6
Alberta University	26	Chicago Law School	4
Saskatchewan University	25	St. John's	3
Columbia University	12	Lafayette	3
Pittsburgh University	10	Chicago Dental College	3
Michigan University	8	Hahnemann Medical College ..	3
Loyola University	7	Chicago Medical College	3
Dubuque University	6	Hunter College	2
Illinois University	6	New Jersey Law School	2
Northwestern University	6	Philadelphia Col. of Pharm. ..	2
Toronto University	5	Chicago Musical College	1
Chicago University	4	Rush Medical College	1
Pennsylvania University	4	Penna State College	1
McGill University	4	Tri State College	1
Temple University	4	Colorado State Arg.	1
Wisconsin University	3	N. J. College of Pharmacy ...	1
Georgetown University	3	Ontario Agr. College	1
New York University	3	R. I. State College	1
Paris University	2	Muhlenburg	1
Iowa State University	2	Villanova	1
De Paul University	2	Detroit College of Law	1
Rudger's University	2	Broadview	1
		Loma Linda Medical College ..	1
		Dartmouth	1
		Mont St. Vincent	1
		Tuft's Medical College	1
		College of City of New York ..	1

Geo. Washington University	2	Barnard College	1
St. Loius University	1	St Boniface College	1
Valpariso University	1	Bloomfield Theo. College	1
Detroit University	1	Penna State Theo. College	1
Emery University	1	St. Procopius	1
Alfred University	1	Georgian College of Music ...	1
Long Island University	1	Ill. College of Phys. & Sur. ..	1
Cornell University	1	New York Law School	1
Harward University	1	Kent Law School	1
Yale University.	1	Cleveland Law School	1
Boston University	1	ІНСТІТУТИ:	
Western Reserve University	1	Carnegie Inst. of Technology .	3
Northwestern University	1	Lewis	3
Franz Joseph University	1	Drexel	2
Berlin University	1	Armour Institute of Tech.	2
		Art Institute of Chicago	2
		Capital Radio Eng. Institute ..	1

До точки в) секретар заявив що він уважно перечитував нашу пресу та слідив за тим, що про нас преса пише. Пoміж іншими матеріялами знайшов статтю в “Канадійськiм Фармери” з дня 2-го травня 1934 р. під заголовком “Наша інтелігенція у громадськiм життiю”. Цю статтю він в цілости перечитав.

До точки г) секретар заявив, що було би добре, щоби ми видали книжкою всі промови з 1-го й 2-го зїзду, як також знимки першого заряду. Це мусимо зробити, бо вимагає від нас цього сама історія. Гроші на це буде треба роздобути від наших богатших членів.

9) Звіт касієра був пересланий до секретаря, бо п. Шумейко не міг прибути на зїзд. Цей звіт відчитав п. Смик, як слідує:

В касі було в серпні 1933 року	\$29.00
Розходу за цілий рік було	27.14

Остається готівка \$1.86

10) Контрольна Комісія переглянула всі рахунки і від себе здала цей звіт:

До тепер товариство винно д-рови Скегарови за листування \$13.31

Адв. Малицькому за листи		\$7.10	
За оголошення в часописах		\$3.25	
За домівку		\$3.00	
	Разом		<u>\$26.66</u>
З вкладок прийшло		\$13.00	
Готівка в п. Шумейка		1.86	
	Разом	\$14.86	<u>14.86</u>

Остається недобору \$11.80

На внесення д-рів Кочія і Канчіра уділено вотум довіря старому урядови.

11) В точці відчитів і промов, відчитано промови д-ра Марголіна, адв. Романюка і проект інж. Гладкого, д-р Скегар виголосив промову "Будучність української інтелігенції в Америці". Привіти виголосили п. О. Грибівський, о. д-р Ковальський і п. А. Шаповал. Відчит проф. В. Біберовича наспів аж по зізді. Всі відчити будуть друковані в українській пресі

12) Статут прийнято з малими поправками, який буде розісланий до всіх наших газет до друку.

13) Приступлено до вибору нового заряду. На внесення д-рів Сіменса і Канчіра вибрано предсідником адв. Омера Е. Малицького через аклямацію, на внесення адв. Шуля і д-ра Сіменса вибрано п. Мар'ю Онуфреїв заступницею предсідника, а на внесення д-ра Канчіра і адв. Шуля вибрано інж. Еміля Гладкого заступником предсідника, на внесення д-ра Сіменса і адв. Нагірняка вибрано д-ра Г. Г. Скегара секретаром, а на внесення д-ра Кочія і д-ра Сіменса вибрано адв. Нагірняка касієром.

14) Рішено, що 3-ий зізд в 1935 р. має відбутися при кінці серпня в **CEDAR POINT, OHIO**, або в іншій вигідній місци.

15) Збори рішили отсею дорогою подякувати всім тим українським часописам, котрі містили наші відозви.

16) Рішено вислати всім членам рахунок на суму 1 долар, яко вкладку на цей рік.

17) Резолюційна Комісія виготовила, а збори прийняли отсі резолюції:

а) II. Конгрес Українських Духових Працівників хоче висловити глибоке співчуття й висказати слово найвищої пошани для українських Героїв Борців, що поклали свої буйні голови, або терплять у тюрмі, чи в кайданах, для здобуття Незалежної Української Держави та для оборони тисячлітньої культури і мови багатьох мільонів українського населення.

б) Переслати щиро-братерський привіт і поздоровлення всьому українському народови, а зокрема духовим провідникам.

в) Візвати всіх культурних українських працівників на іміграції до безпереривної і систематичної праці над культурним, економічним і національним визволенням української нації з кривавих рук окупантів.

г) Візвати всіх культурних працівників в Америці і Канаді до об'єднання в своїй професійній організації.

г) Висловити рішучий протест проти переслідування української національності і культури через чужинецькі правління на споконвічних українських землях під Польщею. Румунією і під червоною катівською російською окупацією.

д) Українські професіоналісти, зібрані на своєму Конгресі в Шікаго висказують своє співчуття професіональним та науковим інституціям і їх працівникам з причини великого обмеження та переслідування їх і їх роботи зі сторони урядів, а рівночасно п'янують теперішні режими за такі відносини й трактування української науки і культури.

е) Повищі резолюції прийняв одногосно II. Зїзд Українських Професіоналістів в Шікаго, дня 6-го серпня 1934 року.

По закінченню відспівано "ще не вмерла Україна". Потім відбулася спільна вечерея.

Адв. Роман Смуk, д-р Г. Г. Скегар, секретарі.

УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТНИКИ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ

- Andreyko George, B. A., Columbia University, 1921.
M. D., University of Berlin, 1928.
- Andrusyshyn Const., B. A., University of Manitoba, 1928.
M. A., University of Paris, 1931.
- Arsenyeh J. W., LL. B., University of Manitoba, 1917.
K. C., ~~University of Man~~ 1934.
- Balko Andrew F., B. S., St. John's College, 1930.
M. D., Ss Louis University, 1933.
- Barabash J. H., B. M., Bush Conservatory, 1925.
- Bachur George, B. S., in C. E., Valparaiso University, 1922.
M. A., University of Mich., 1926.
- Beck Mary V., B.A., University of Pittsburgh, 1929.
LL. B., University of Pittsburgh, 1932.
- Beck J. J., B. A., University of Pittsburgh, 1929
- Berezinsky Joanna, B. A., Hunter College, 1928.
M. A., Columbia University, 1931.
- Berezynsky M. M., B. A., University of Manitoba, 1932.
- Bilinsky J. T., B. A., Western Reserve University, 1928.
LL. B., Western Reserve University, 1930.
- Bilash Nickolas, B. A., University of Manitoba, 1929.
- Billik C. D., Ph. B., University of Chicago, 1913.
M. D., Rush Medical College, 1917.
- Bilogan Joseph, Ph. G., Rutger's University, 1924.
- Blazowsky Olga, B. A., Wayne University, 1934.
- Bodnar, W. H., B.S., in C.E., Armour Inst. of Tech., 1925.
- Boykovich M. H., DD. S., University of Alberta, 1929.
- Bunka Nisholas, B. S., in E. E., University of Manitoba, 1927.
- Buriak M., M. D., University of Alberta, 1928.
- Charnetski John. B., S. in A. E., University of Saskatchewan, 1935.
- Chyliak Alex., LL. B., Dickinson College, 1921.
- Charnoske Joseph, LL. B., University of Detroit, 1922.
- Chepesiuk M. W., B. S. A., University of Toronto, 1930.
- Cherniak Sylvester, B. A., Geo. Washington University, 1923.
M. D., Temple University, 1927.
- Chopek Anna, LL. B., Portia Law School, 1935.
- Chorney D. J., B. A., University of Dubuque, 1932.
- Danilovich M. V., B. A., University of Rochester, 1934.
- Darkovich, M., Artist, Art Institute of Chicago, 1934.
- Masley-Diakun Anna, Artist, Art Institute of Chicago, 1922.
Ph. B., University of Chicago, 1935.
- Dyk Joseph, LL. B., University of Manitoba, 1918.
- Dyma B., M. D., University of Manitoba, 1922.
- Dobush, Peter, B.A., University of Manitoba, 1928.

	B. S., in A. E., University of Manitoba,	1931.
Dragan G. E.,	M. D., McGill University,	1926.
Drohmersky P. A.,	B.A., University of Dubuque,	1925.
	M. D., Emory University,	1934.
Dubas, Paul,	D.D.S., University of Pennsylvania.	1926
Doodan J. M.,	B.S., in C., Temple University,	1930.
	LL. B., Temple University,	1934.
Duzansky Wm.,	Ph. G., University of Illinois,	1930.
Drul S. Wm.,	B. A. University of Saskatchewan,	1935.
Eleheshen, D. M.,	B. S. A., University of Manitoba,	1928.
Evasiuk, E. G.,	LL. B., University of Saskatchewan,	1928
Ezayuk, Peter,	B. A., Columbia University,	1931
	M. S., Columbia University,	1932
Ewach. O.,	B.A., University of Saskatchewan,	'929
Fisanick, George,	B. A., Penna State College,	1931.
	M. A., University of Michigan,	/32
Flora, Thomas,	B. S., Lewis Institute,	1929.
	J. D., Loyola University,	1935.
Glowa, W. J.,	B. A., Dickinson College,	1919.
	M. A., " "	1921.
	LL. B., " "	1921.
Gowda, Faust,	D. D. S., University of Alberta,	1928.
Goresky, I. W.,	B. A., University of Manitoba,	1926.
	M. A., University of Manitoba,	/28
Gonas, J. S.,	B.S. in C.E., Drexel Institute,	1927.
	LL.B., Tri-State College,	1930.
Greszczuk, Peter,	B. A., University of Alberta,	1931.
	LL.B., " "	1933.
Guzeliak, Michael,	B.S., in Chem., Lafayette College,	1922.
Granowsky, A. A.,	B.S. Colorado State Agr. College,	1918.
	M.S., University of Wisconsin,	/23.
	Ph.D., Univer. of Wisconsin,	1925.
Czorneyko Michael,	B. A., University of Saskatchewan,	1925.
Goshko T. Joanna,	B. A., University of Alberta,	1934.
Haydak, M. H.,	B.S.A., University of Prague,	1927.
	Ph.D., University of Wis.,	1933.
Hawryliw, Paul,	Ph.G., N. J. College of Pharmacy,	1918.
Hawryluk, F. T.,	B.A., University of Manitoba,	1916.
	B.Ed., University of Sask.,	1932.
Hawryluk, J. M.,	B.S., University of Manitoba,	1933.
Hawryluk, Helen, B.,	B.S., University of Manitoba,	1930.
Hawrylko, Nicholas,	LL.B., St. John's College,	1930.
Hajovich, Basil,	D.D.S., Northwestern University,	1930.
Halich, Wasyl,	B.A., University of Dubuque,	1924.
	M.A., State University of Iowa,	/29
	Ph.D., State Univer. of Iowa,	1934.
Hassan, George,	B.S.A., Ontario Agricultural College,	1931.
	M.S., University of Sask.,	1932

Herman, Gregory, Ph.B., Lafayette College,	1921.
M.S., Lafayette College,	1922.
Hnatyshyn, A.C., B.A., University of Manitoba,	1920.
B.S., University of Alberta,	1923.
Hnatyshyn, N. M., B.S., Loyola University,	1925.
M.D., Loyola University,	1927.
Hladky, Emil, B.A., Columbia University,	1931.
B.S., Columbia University,	1932.
Ch.E., Columbia University,	1933.
Holubitsky, N. D., M.D., University of Alberta,	1928.
Hlynka, I., B.S., University of Alberta,	1925.
Hrinko, John, B.A., University of Pittsburgh, Pa.,	1927.
LL.B., Western Reserve University,	1933.
Hrynshyn, Rosalie, B.A., New York University,	1934.
Hrytsak, S. A., B.S.A., University of Manitoba,	1930.
Hryhorchuk, M. N., B.A., University of Saskatchewan,	1928.
LL.B., University of Manitoba	'31.
Hrishko, George, D.D.S., University of Pittsburgh,	1931.
Humeniuk, Theodore, LL.B., Toronto University,	1923.
Hutzulak, Paul, D.D.S., Toronto University,	1926.
Huculak, J. W., B.A., University of Alberta,	1933.
Irza, T. J., B.S., in M.E., R. I. State College,	1932.
Ivanylo, W. V., B.A., University of Dubuque,	1935.
Janowicz Stephen, LL.B., Lake Forest University,	1904.
Jaworsky, Walter, M.D., Loyola University,	1934.
Jarema-Czyz Josephine, B.A., Columbia University,	1924.
Kanchier, Paul, B.S., University of Manitoba,	1926.
D.D.S., Chicago Dental College,	'31
Kaskiw, Emil, B.S., Muhlenburg College,	1929.
M.D., George Washington University	1935.
Kislanko, J. P., B.S., University of Minnesota,	1924.
Kibzey, A. T., M.D., McGill University,	1922.
Kopyseianski, John, LL.B., Dickinson College,	1909.
Kowalsky, O. T., B.A., St. John's College,	1913.
M.A., Columbia University,	1920.
Ph.D., New York University,	1921.
Koziar, P. W., University of Manitoba,	1918.
LL.B., University of Sask.,	1927.
Kochy, Semen, B.S., Lewis Institute,	1926.
D.D.S., Northwestern Univ.,	1931.
Kostash, J. F., B.S. in M.E., University of Alberta,	1930.
Kostash, H. A., B.A., University of Alberta,	1921.
Korba, Michael, B.S., Hahnemann Medical College,	19
M.D., " " "	1921.
Korolishin, John, B.A., University of Michigan,	1923.
Kostecki, John, B.S., University of Pittsburgh,	1931.
Kramer, Michael, Ph. G., University of Illinois,	1931.

Kuliek, Stephen, B.S., University of Pittsburgh,	1925.
M.D., " "	1928.
Kulpack, Alex., B.S. in M.E., Armour Inst. of Technology,	1935.
Kuc, Anthony, B.S. in M.E., Drexel Institute,	1933.
Kusz, Marian, B.S. in Jour., University of Illinois,	1933.
Kuzma, Wm., LL.B., Temple University,	1912.
Koshowsky Peter, M. D., University of Manitoba,	1933.
Klym Nicholas, B. S., St. Louis University,	1916.
M. D, St. Louis University,	1921.
Lazarowich, P. J., B.A., University of Saskatchewan.	1927.
LL.B., University of Alberta,	1931.
Lazare, D. T., B.A., University of Dubuque,	1929.
B.D., University of Dubuque,	'30.
Lazarko, D., B.S., University of Saskatchewan,	1932.
Lazeczko, Michael, Ph. G., University of Manitoba,	1922.
Lysohir, Jos., B.S., in Acc., New York University,	1933.
Lesiuk, John, B.S., University of Saskatchewan,	1929.
B.S., in Pharm., University of Saskatchewan,	1930.
Lechycka, Maria, B.A., University of Dubuque,	1935.
Lukaszuk, Harry, B.A., University of Alberta,	1923.
M.D., Chicago Medical Col.,	1930.
Luchkowich, B.A., University of Manitoba,	1916.
Luciw, T. B., B.A., University of Dubuque,	1935.
Lutack, Anna D., B.A., University of Manitoba,	1929.
Lotowycz, A. M., B.S., Alfred University,	1932.
Lotowycz, Helen, B.A., Long Island University,	1933.
Lazarenko J. M., LL. B., University of Alberta,	1934.
Magera, Fred. B.S.A., University of Alberta,	1935.
Maduke, J. H., B.S.A., University of Saskatchewan,	1928.
Mandziuk, J. N. LL.B., University of Manitoba,	1933.
Malisky, O. E., LL. B., Chicago Law School,	1925.
LL.M., Loyola University,	1927.
Malick, P. J., B.S. in C.E. Villanova College,	1920.
Mozola, M. J., LL.B., Detroit College of Law,	1930.
Margolin, A., LL.B., Columbia University,	1929.
Mihaychuk, M., B.A., University of Manitoba,	1919.
D.D.S., Toronto University,	1922.
Michajluk, E., LL.B., University of Alberta,	1925.
Michalenko, N. J., B.A., Broadview College,	1922.
M.D., Loma Linda Medical College,	1927.
Michalenko, E. J., B.S., Northwestern University,	1928.
B.M., " "	1932.
M.D., " "	1933.
Melnyk, Nicholas, B.S., in M.E., University of Alberta,	1929.
Melnychuk, M.A., B.S., Loyola University,	1926.
M.D., " "	1928.
Megas, Joseph, B.A., University of Alberta,	1924.
M.D., " "	1925.

Miskew, P. A., B.A., University of Alberta,	1922.
M.A., University of Alta.,	1926.
LL.B., University of Alta.,	1935.
Malevich, Steven, B.S. in C.E., Carnegie Inst. of Tech.,	1932.
M.S. in C.E., " " "	1933.
Malevich, Wladimir, B.S., in C.E., Carnegie Inst. of Tech.,	1929.
Nahirniak, Romeo, B.S., Lewis Institute,	1927.
LL.B., De Paul University,	1930.
Novak, Gregory, M.D., McGill University,	1919.
Ogryzlo, S. P., B.S., University of Manitoba,	1930.
Ogryzlo, Jennie, B.A., University of Manitoba,	1930.
One reyo, Mary, B.A., University of Manitoba,	1927.
Oleksiw, Jerome, B.S. in M.E., Cornell University,	1930
Oleksiw, M.B., B.A., Dartmouth College,	1931.
M.B.A., Harvard University,	1933.
Olekshy, M. D., B.S. in C.E., University of Alberta,	1930.
Olenee, Michael, Ph.G., University of Illinois,	1928.
Onyshkow, Basil, B.A., University of Pittsburgh,	1925.
LL.B., " "	1928.
Orobko, John, M.D., McGill University,	1921.
Orlowski, D. L., LL.B., Chicago Law School,	1918.
J.D., " "	1919.
Ostapovich, J.J., B.S., University of Saskatchewan,	1932.
Ozero, S.V., LL.B., University of Manitoba,	1925.
Paslawsky, J.T., B.S. in C.E., Armour Institute of Tech.,	1934.
Pawliuk, Peter, M.D., Chicago Medical College,	1929.
Panchuk, John, B.A., University of Michigan,	1926.
LL.B., " "	1928.
Patrylo, Anna, B.A., College of Mt. St. Vincent,	1930.
Pazdrey, J. K., B.A., Northwestern University,	1913.
M.D., " "	1914.
Pylypiuk J. A., B. A., University of Alberta,	1931.
M. D., University of Alberta,	1935.
Pernarowski, S. W., Ph.G., University of Saskatchewan,	1933.
Pelechoviez-Hayworonska, N., M.D., Tufts Medical College,	1926.
Pelechoviez, B., LL.B., Georgetown University.	1921.
LL.M., " "	1922.
M.P.L., " "	1922.
Petriwski, John, B.S. in C.E., University of Michigan,	1922.
Pereh, J. D., B.A., University of Manitoba,	1924.
B.F.A., Yale University,	1931.
Pidruchney, W.N., B.S.A., University of Manitoba,	1926.
Porayko, W. G., B.S. in Com., University of Alberta,	1929.
Potoski, Peter, M.D., University of Manitoba,	1926.
Potoski, Michael, M.D., University of Manitoba,	1926.
Peters, A. Margaret, B.A., Western Reserve University,	1933.

Prodan, C. S., B.S.A., University of Manitoba,	1921.
Procyk, John, D.D.S., University of Pittsburgh,	1922.
Rodyk, Michael, LL.B., New York Law School,	1925.
Reutcke, J. T., LL.B., Loyola University,	1934.
Reznowski, L. W., M.D., University of Manitoba,	1927.
Romaniuk, N., LL.B., University of Alberta,	1925.
Sawchuk, P. H., Ph.G., University of Saskatchewan,	1934.
Siemens Miroslaw, B. S., Loyola University,	1912.
	M. D., Loyola University, 1913.
Shemeluck M. D. B. S., University of Saskatchewan,	1929.
Schull William, Ph. B., University of Chicago,	1928.
	J. D. University of Chicago, 1929.
Sawchuk, Phil, Radio Eng., Capitol Radio Eng. Inst.,	1933.
Sawchyn-Dyma, Mary, B.A., University of Manitoba,	1923.
Sawula, Stephen. LL.B., University of Alberta,	1922.
Svarich P.J., B.S. in C.E., University of Alberta,	1929.
Svarich, E.W., M.D., University of Alberta,	1933.
Swiersky, A. P., B.S., De Paul University,	1931.
Swiersky, Ann. L. B.A., University of Wisconsin,	1933.
Saikewitz Joseph, B.S., College of City of N. Y.,	1931.
	LL.B., St. Johns University, 1934.
Swystun Wasyl, B.A., University of Saskatchewan,	1918
	LL.B., University of Man, 1931.
Swystun T. J., LL.B., Temple University,	1931.
Symchych E. A., Ph.G., University of Manitoba,	1923.
Sikevich Natalie, B.A., University of Manitoba,	1930.
Sieminowicz W. J., M.D., Illinois College of Phys. & Sur.,	1893.
Sherotsky D. S., B.S., in M.E., University of Michigan,	1921.
Skehar H. G., D.D.S., Northwestern University,	1923.
Slywka W. J., Ph.G., University of Saskatchewan,	1929.
Smuk J. E., B.S., Geo. Washington University,	1913.
	D.V.M., U.S. College of Vet. Surg., 1918.
	M.D., Chicago Medical College, 1925.
Smook S. I. R., LL.B., Kent Law School,	1923.
Sokol Julia, B.A., Hunter College,	1933.
	M.A., Columbia University, 1934.
Stechishin Savella, B.A., University of Saskatchewan,	1930.
Stechishin J. W., B.A., University of Saskatchewan,	1921.
	LL.B., University of Sask, 1931.
Stechishin M., LL.B., University of Saskatchewan,	1919.
Stechishen Orest, B.S., University of Saskatchewan,	1933.
	M.S., University of Sask., 1935
Stetkewicz J. D., B.A., Columbia University,	1932.
	B.S., Columbia University, 1933.
Strilechuk N. C., M.D., University of Alberta,	1926.
Sukumlyn S. W., M.D., University of Illinois,	1926.

- Seebelo Michaline, B.A., Barnard College, 1928.
M.A., Columbia University, 1929.
- Semenyna Wladimir, B.S., in C.E., North Eastern Univer. 1929.
- Smeth J. B., LL.B., Boston University, 1929.
- Schwetz A. M., Ph.G., University of Illinois, 1915.
- Szkwarok George, B.A., St. Boniface College, 1915.
M.A., University of Man. 1919.
LL.B., University of Alberta, 1925.
- Skweir, John, M.E., Bloomsberg State Teachers College, 1916.
B.A., University of Pennsylvania, 1921.
- Skweir J. M., ^{U.S.} Penna State Teachers College, 1923.
J.D., University of Chicago, 1924.
Ph.G., Phila. Col. of Pharm, 1921.
- Shklanka Elias, B.A., University of Saskatchewan, 1923.
M.D., Hahnemann Medical College, 1928.
M.A., University of Chicago, 1925.
- Stollmeister J.M., B.A., University of Dubuque, 1923.
- Shumeyko Stephen, LL.B., New Jersey Law School, 1931.
- Stutski John Ph.G., Rutgers University, 1933.
- Tarnawsky Iwan, LL.B., Cleveland Law School, 1932.
- Tarnavsky Emil, D.D.S., Chicago Dental College, 1928.
- Tremba Basil, B.A., St. Prokopius College, 1928.
- Tacij N. M., D.D.S., Chicago Dental College, 1918.
- Trischuk William, B.S., in C.E., University of Saskatchewan, 1933.
- Tretiak Salomea, B.A., University of Manitoba, 1929.
- Tuchtie, W.J., LL.B., Toronto University, 1932.
- Urbanovich N., B.A., University of Alberta, 1926.
B.S., University of Alberta, 1927.
B.D., " " " " , 1932.
- Waverchak Walter, LL.B., New Jersey Law School, 1924.
- Waverchak Olga, B.M., Georgian Cout College, 1933.
- Wawrykow Maxim, B.A., University of Manitoba, 1928.
- Wawrykow, Joseph, B.S.A., University of Manitoba, 1932.
- Wawryniuk, A., LL.B., University of Saskatchewan, 1921.
- Wachna, Elias, D.D.S., Toronto University, 1921.
- Watsyk, John. M.D., University of Alberta. 1926.
- Winnitoy W.E., B.S., University of Saskatchewan, 1933.
M.S., University of Sask., 1935
- Werchomin, John, M.D., University of Alberta, 1927.
- Yaholnitsky, Michael, B.S., Unive'sity of Saskatchewan, 1934.
- Yaholnitsky, Samuel, B.S., University of Saskatchewan, 1934.
- Yakimischak, D., B.A., University of Manitoba, 1916.
LL.B., University of Man. 1923.
- Yanda, Dmytro. LL.B. University of Saskatchewan, 1926.
- Yankowicz, M., B.S., Hahnemann Medical College, 1923.
M.D., Hahnemann Medical College, 1924.

Yatchew, John, B.A., University of Saskatchewan,	1921.
	M.A., University of Alberta, 1925.
	LL.B., University of Man., 1924.
	S.J.D., Univer. of Michigan, 1929.
Yushchik, Walter, Ph.G., Philadelphia College of Pharm.,	1932.
Zanko, Julius, B.S., in Ed., Fordham University,	1934.
Zawoiski, A. J., LL.B., Dickinson College,	1920.
Zakus, Mary A., LL.B., University of Manitoba,	1934.
Zakus, Paulo, D.D.S., University of Alberta,	1928.
Zalozetsky, N. L., Ph.G., University of Manitoba,	1925.
Zajaczkiwsky, G., B.S. in Econ., University of Pennsylvania,	1920.
Zyblikewich, Elizabeth, B.A., Hunter College,	1931.
	M.A., Hunter College, 1932.
Zulkowski, Frank, B.S., University, of Saskatchewan,	1930.

КІНЦЕВЕ СЛОВО

Я є свідомий що книжка ця має багато недочац, але, коли зважити, що одна й та сама особа мусіла збирати матеріяли, вести переписку зі всіма членами, приготувати кліші урядників, всьо упорядкувати, а відтак ще й гроші збирати на покриття коштів — то читач буде вирозумілий у своїй критиці.

Найбільше можна би сказати, про справу: чому не зібрано до тепер всіх знаних університетників? Від себе скажу, що я зробив усе, що було в моїх силах, щоб зібрати всі імена. До декотрих я писав 8 разів і не одержав відповіди. Мені встидно, що мушу про це згадувати, але нема іншої ради. Не всі наші професіоналісти інтересуються культурними справами.

Крім друкованої листи в цій книжці, я маю ще одну листу наших університетників в Канаді і Америці, але це є всі ті, котрі не відповідають на мої листи. В Канаді є таких 101, а в Америці 43. Їх у нашім списку пропущено, бо я не маю всіх потрібних інформацій про них. Можна лише надіятися, що зголосяться вони до секретара, щоб помістив їх імена в дургій книжці.

Др. Г. Г. Скегар.

